

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtak po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 60 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petlitrsta (šestina „Domoljubove“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v, če se tiska dvakrat 26 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten popust. — Reklamne notice navadna garmondvrsta 60 v. — Čekovni promet poštino-hranilničnega urada št. 824.797.

Štev. 1.

V Ljubljani, dne 7. januarja 1904.

Leto XVII.

Ključ do srečnejše prihodnosti.

Želimo si je vsi — srečnejše prihodnosti. Čutimo, da tako ne more iti več dalje. Pošteno delo je čimdalje manj vredno, sleparija čimdalje več. Kdor se trudi in peha za kruhom, mu ga zmanjkuje, nekateri pa nakladajo milijone na milijone. Denar velja več kot človek. Pravica je draga. Laž in obrekovanje hodita ob belem dnevu s svojima krošnjama; in vse dere za njima. Umazana usta bruhajo na stežaj odprta klevete na vse, kar je svetega našemu srcu. Gnojnico jim dovažajo dan za dnem liberalno časopisje, ter jih z njo primerno namaka in škropi. Ljudstvo se pomalem vzbuja: lačno zdeha; z glavami pričinja majati, ko mu podlost sega v dušo, in mu trga vero in ljubezen iz nje, ko mu hkrati tudi sili v žep, in z magneti oderuštva in sebičnosti vleče drobne groše iz suhih mošnjic. Pomagajmo mu, da se zave, da vstane. Samo zavedati se mu je treba. Žu-ljave roke skup! Živa srca pod zanošenimi hodničnimi srajcami bijejo gorko! Še je moči, še je življenja v njih. Ko zabijejo na en mah v lepi složni vzajemnosti, se razprši so-

vražnik. Na delo, da se to čim najprej zvrši. Nekaj navodil:

1. Ljudstvu velja danes: Delaj, plačaj in molči! Kapitalistom pa: Lenari, odiraj in gospoduj! Kjer se neha delo in plačevanje, se prične beseda: Čim manj

Dr. Ivan Šusteršič,

državni in deželni poslanec in voditelj katoliške narodne stranke.

dela in čim manj plačevanja, tem večja in veljavnejša je. Zavedi se, moj dragi, in reci: Kdor dela in plačuje s krvjo in denarjem, mora imeti tudi besedo! Brigaj se za politiko. Spoznati moraš, kako se godi po svetu, da zveš, zakaj se ti izvija tolikrat skrbi poln vzihih iz prs, zakaj tvoj znoj in

tvoji žulji nimajo vspeha. Kvišku glavo! Pazi in glej po svetu, kje so kovačnice, kjer se kujejo verige za te in za tvoje otroke, in vspni se, da zveš, kje je treba prevrtni ognjišče, raztleči meh in spoditi kovače od grdega dela. Z beračenjem si ne pomagaj. Delo ne sme beračiti.

2. Beri rad pošteno, ljudstvu prijazno časopisje. Domoljub ti bodi prijatelj! Če zmored sam ali z drugimi v zvezi, naroči si „Slovenca“. Če imaš izobraževalno društvo v fari, vpiši se in ob nedeljah hodi brat. Česar ne razumeš, vprašaj take, ki to vedo. Kmalu se naučiš vsega in spoznaš, da je politika kos tvojega življenja. Davki te tarejo —; kriva je davčna politika, ki vali največja bremena na ramena delavskega ljudstva. Tvoji pridelki nimajo cene —; kriva je carinska in železniško-tarifna politika, ki skrbi za tovarnarje in veleposestnike, kmeta pa grize. Bojiš se za svojo mladino, kaj bo z njeno vernostjo; — kriva je proticerkvena politika, ki jemlje cerkvi potrebno svobodo in hoče iz duhovnika imeti samo pomočnika žandarjev in biričev.

3. Skrbi zase in za otroke, da ne pozabite, kar ste se naučili v šoli.

Šola je draga, a ne predraga, če je dobra, in če znaš porabiti, kar si se naučil. Ni pa vredna počenega groša, če nimaš za življenje nobene koristi od nje. Ko ti sin zapusti šolo, ne sme zapustiti učenja. Treba mu je ponavljati. To mu da izobraževalno društvo, kjer se mu ponuja knjižnica. Budi mu veselje do branja, zlasti takih stvari, ki so koristne za tvoj stan. Vse napreduje. Kdor se pri tem v našem času nič sam ne uči in nič ne študira, kaj delajo drugod in kako si pomagajo, zastane. Podoben je človeku, ki se kosa z brzovlakom. Zmisla za napredek v kmetijstvu, v obrtih je treba. Zato je potrebno mnogo splošnega znanja: zemljepisja, zgodovine, naravoslovja. Knjige imamo o vsem. Družba sv. Mohorja je naša dobra mati v tem oziru. Ven s knjigami o kmetijstvu, sadjerejstvu in drugimi; ven iz prahu, iz kota! Na mizo ž njimi! Mladi fant naj jih bere in se uči. Tudi starejšemu, tudi gospodarju to ne škoduje.

4. Učé te: Vsak sam zase! Odpri oči in videl boš, da tako pravijo tisti, kateri špekulirajo na tvoj žep. Nekaj jih je, ki hočejo, da boji vsak sam zase, ker ga tako ložje dero. Reci jim: Vsak stan skup! V združenju je moč! Če ne gre hitro, če se kje ponesreči, je tem boljši dokaz, kako potrebno je združevanje. Sovražnik je združen in z vsemi sredstvi pobija združevanje. Če te je enkrat premagal, vstani in pokaži, da vendar nečeš biti suženj.

5. Radodaren bodi, pomagaj kjer moreš, a ene stvari ne daj nikomur — svojega moštva! Za ceno svojega značaja ne kupuj niti celega sveta. Žal, da je danes vse drago, le moštvo in značaji so poceni: Nekje po golažu,

drugod po litru, sempatja celo samo po frakeljnu. Spoštuj poštenje in pravico, ne vkianjaj se pa goljufiji! Dobé se ljudje, ki tembolj cenijo človeka, čimbolj jih dere in slepari. Taki so še za sužnje preslabi.

Na vrata bodočnosti trkaš. Želiš sebi in svojim otrokom jasnejših dni. Izkuj si ključ in odkleni! Ključ do vrat je izobrazba in značajnost. Temelja izobrazbi in značajnosti, namelja izobrazbi in značajnosti, predku in svobodi, sreči in miru pa nihče ne more postaviti drugega, nego je Kristus, naš Gospod. Drži se ga; in kakor se dete v nevarnosti oklene materinega vratu in skrije na njenih prsih, tako se okleni tudi ti Gospodove cerkve z močno, gorko ljubeznijo. Ob ognju te ljubezni razbeli železo, da si izkuješ ključ — — —

„Domoljub“ svojim naročnikom!

Tak-le sem v novi obleki! Upam, da sem vam všeč, stari moji prijatelji! Tudi jaz sem še stari — to lahko zapazite na prvi pogled — samo malo več me je, no pa sem tudi eno leto starejš! Toda kar je glavno, srce je pa popolnoma tisto kot dosedaj, polno najiskrenejše ljubezni za pravi napredek vas, dragi prijatelji, in vsega slovenskega naroda. Za pravi krščanski napredek, seveda! Saj je vsako drugo napredovanje izven krščanstva le nazadovanje — oddaljevanje od Boga. Ravno temu splošnemu odpadanju od Boga pa se hoče v bran staviti „Domoljub“ junaško tudi v prihodnje! Pa tudi potujčevanju rodne zemlje in gmotnemu propadanju. Ne, naše dobro slovensko ljudstvo se mora ohraniti krščanstvu, slovenski narodnosti, gospodarski samostojnosti in tako pripeljati do prave omike! To nalogo si je stavil „Domoljub“ dosedaj in pri tem plemenitem delu hoče ostati tudi v prihodnje. In zato

mu je jako po godu, ker se je malo poročil in okreplil. Njegova volja je dobra in najboljša; vse hoče storiti, da bo kos svojim nalogi in všeč — naročnikom.

Zato pa menda tudi sme pričakovati, da bodo naročniki njemu všeč. Všeč mu pa bodo če bodo vestni.

Vestni naročniki so steber vsakega časopisa. Taki pa so tisti, ki o pravem času in točno poravnajo svojo naročnino. Le tak je mogoče, da more tudi časopis nasproti svojim naročnikom izpolniti svoje dolžnosti. Ako je dana trdna gmotna podlaga, bo časopis napredoval in se razvijal tako, da bi vsestransko ustrezal naročnikom.

Zato „Domoljub“ z novim letom opozarja svoje naročnike na to njihovo poglavito dolžnost. Da ji bodo pa lože zadostili, ji hoče iti kar je mogoče na roko.

Dozdaj je bila „Domoljubu“ v ta namen priložena poštna nakaznica. Toda tisti, ki se je te nakaznice poslužil, je moral pritisniti nanjo znamko za 10 vinarjev. Pošiljanje naročnine je torej naročniku povzročilo nekaj, če tudi neznatnih stroškov.

Poslej ne bo več tako. V današnji številki imajo naročniki pred seboj priloženo poštno hranilnico. S pomočjo te položnice se lahko naročnina pošlje popolnoma brezplačno.

Treba pa je, da je ta položnica pravilno popisana. Zato prinašamo tu popis obrazca, kako se položnica pravilno izpolni.

Na prvi pogled zapazite, da je položnica razdeljena v tri dele. Levi kos nosi naslov: *Prejemnica*, srednji: *Položnica*, desni: *Vpisnica*. Na levem kosu je natisnato, komu velja pošiljatev, namreč: *Upravništvu „Slovenca“ in „Domoljuba“*.

Vsa stvar se tako-le napravi:

V „Prejemnici“ (levo stran) se napiše zgoraj najprej s številkami **K 1 h 60**, potem z besedami *kron ena* (vinarje ni treba pisati z besedami). — Na srednjem delu (v „Položnici“)

		Prejemnica	
o vlogu od K <u>1</u> h <u>60</u> , t. j.			
kron <u>ena</u>			
na čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu na Dunaji, št. 824.797			
Imetnik računa:			
Upravništvu „Slovenca“ in „Domoljuba“, LJUBLJANA			
Podpis poštnega uradnika:			
			

Položnica	
o vlogu od K <u>1</u> h <u>60</u>	
vplačanem po Umnik	
Janezu, posestniku	
Vrhnika št. 15	
stanujočem	
na čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu na Dunaji, št. 824.797	
dne <u>9. januarja</u> 190 <u>4</u>	
Poštni pečat: 	

Vpisnica	
Naj popiše stranka	vlogu K <u>1</u> h <u>60</u>
	vplačan po Umnik J.,
posest. Vrhnika št. 15.	
Račun št. 824.797	
V poštno-hranilničnem uradu vpisal	
Poštni pečat: 	

lici") se zopet napiše najprej zgoraj svota in številkami K 1 h 60, potem priimek, ime, stan in kraj naročnika. Če bi na primer *Umnik Janez* z Vrhnike h. št. 15, 9. januarja 1904 poslal naročnino, bi moral takole napisati: vplačanem od *Umnik Janeza, posestnika*, stanujočem na *Vrhniki* št. 15; spodaj pa: dne *9. januarja 1904.* — Na desni strani v „*Vpisnici*“ pa zgoraj zopet svota K 1 h 60 vplačana po *Umnik Janezu, posestniku na Vrhniki*, št. 15.

Tako se mora položnica v vseh treh delih izpolniti in potem oddati na pošti z denarjem vred. Na položnico je treba pisati črnilom; dan se mora zapisati tisti, ob katerem se denar na pošti odda. Pisati se mora razločno in se ne sme nič prečrtati.

Da boste vso stvar lože razumeli, prikažemo na prejšnji strani *obrazec*, pravilno izpolnjen. To, kar je zapisano z *ležečimi črkami*, mora naročnik napisati.

IB. Ako bi kdo hotel kaj naročiti upravnistvu (premembo naslova ali kaj takega), naj obrne položnico in naj to napiše na drugi strani v *srednjem* oddelku, kjer je prostor za *dopisovanje*. A prilepiti mora na tem mestu znamko za 5 vin.

Kdor bi si pa vkljub temu našemu poduku ne znal pomagati, naj poprosi domačega gospoda župnika ali kapelana, ki bosta gotovo da postregla. Tudi na pošti radi pokažejo.

Denar naj pošlje *takoj*, še meseca januarja, ker sicer ne bomo lista dalje pošiljali!

Kaj ne, da je tako prav? Vsakemu svoje! Domoljub* naročnikom cel koš poduka, Lovic itd., naročniki pa „Domoljubu“ tistih pre 80 kr. — po položnici! In sicer prav kmalu! To bo njegovo novoletno darilo, katerega bo vesel tako, kot je bil te dni svežega šopka jabolkovega cvetja in zelenih peres, katerega mu je iz prijazne „Kribovske“ vasice, fare šmartinske, poslala v bližnjem roku k njegovemu 17rojstnemu dnevu. — To-le opazko: „Cvetelo je to mlado drevo, ki se je v adventu in še ob velikem božičnem prazniku, dokler ga ni zamrznila bela snežena odeja, češ: sedaj je zima, čakaj spomladi! Ubogi „kožuharček!“ Ti naš mili, naš zvesti, naš ljubljani „Domoljub“, rasti sveže, krepko; cveti krasno; našaj nam zdravega, dobrega sadu, kakor ga nam prinašal že 16 let! Rasti in cveti po zimi in po leti!“

Da, tako bodi!

Politični razgled.

Delegacije.

Ko se je državni zbor razšel, so izbrali poslanci posebne može (delegate), da bi se vili proračun. Ti posebni poslanci ali de-

legatje so zborovali v starem letu od 15. do 22. decembra, v novem letu bodo pa sklicani od 8. januarja do 9. februarja. Pri delegacijah se zbera avstrijski in ogrski poslanci, ker gre tukaj za skupne zadeve. Da si obe polovici nista preveč dobri, je pokazal precej Oger Ugron, ki je naše jel špikati, a se dal pomiriti, ko ga je predsednik opomnil. Nato je šla delegacija k cesarju; cesar je govoril z vsakim par besed, tu pa tam precej ostro, večkrat je moral tudi on preslišati kako besedo. Kar je vlada želela, je tudi dosegla: dobila je začasni proračun za dva meseca. Čehi, Južni Slovani in Italijani niso hoteli glasovati, ker jim je vlada vedno sovražna, a drugi glasovi so odtehtali toliko, da je bil proračun vseeno sprejet. Prihodnjič bomo povedali kaj več o delegacijah, ki se zbera jutri. Poslanci počivajo sedaj doma. Vsi so prišli do prepričanja, da je državni zbor pod Kerberjevo vlado nadalje nemogoč. Zato delujejo sedaj na to, da Kerber odstopi od ministrskega predsedništva.

Ogrska zbornica.

Ministrski predsednik si je skušal napraviti mir, da bi mogli poslanci kaj storiti. A ljudska stranka in še nekaj drugih poslancev — vseh skupaj 18 — so sklenili motiti delovanje tudi zanaprej. Kaj posebnega niso storili, a posrečilo se jim je za braniti, da vlada ni dosegla zakona zastran vojaških novincev. Med vojaki vlada velik nemir; enkrat so mislili že iti pred zbornico razgrajat. En del vojakov-tretjeletnikov je šel še le sedaj domov. Novinci pa so prišli pod sukno ob novem letu. Ker poslanci niso nič sklenili, bo vlada kar na svojo roko poklicala nadomestne rezerviste k orožnim vajam. Zbornica je, kakor vidimo, zelo na slabem, in se ji tudi ne bo obrnilo na bolje, ker večina poslancev ruje zoper vlado.

Živahna kupčija.

Zadnje tedne, preden poteče trgovinska pogodba, se je vnel med Avstrijo in Italijo živahen trgovinski promet. Naša država pošilja tja posebno veliko konj in lesa, Italija pa daje še več svojega vina. V 15 dneh je prišlo kar 120.000 hektolitrov vina iz Južne Italije in 100.000 hektolitrov iz Sicilije k nam. Zdaj gre obema vladama za obnovitev zveze, a jima nagajajo poslanci tam in tu. Ako se vladama pogodba ne posreči, se bodo stvari, ki se prevažajo med državama precej podražile.

Razburkanje na Ruskem.

Na Ruskem, kjer ima vso moč v rokah car, njegovi ministri in policijski uradniki, se ljudem prav slabo godi. Zato se vedno

sliši o nemirih med raznimi stanov. Posebne upore so delali dijaki, štrajkali so delavci, na mnogih krajih je vzdignil tudi ruski mužik (kmet) svojo pest proti tlačiteljem. Vse upije po večjih pravicah, a notranji minister, ki se ima za take reči brigati, ne stori nič, ampak skuša zadušiti vsakega, kdor pomalja glavo iz množice. Te dni so se pokazali novi nemiri. V Varšavi in Kijevu so izbruhnili dijaški nemiri, po južni Rusiji so se jeli puntati delavci, na več krajih so morili višje uradnike. S samim tlačenjem se vse to ne bode dalo umiriti, treba je dati pravice, komer gredo. Zadnji minister za notranje stvari, Sipjagin je moral pasti pod bodalom — tudi temu se ne bo godilo boljše, ako bo skušal samo tlačiti in tlačiti.

Balkanski upor.

Turški sultan je dejal, da bo sedaj res začel boljšati razmere na Balkanu; Avstrija in Rusija sta mu vsilile dva moža, ki imata nalogo, da bota turškemu generalnemu oblastniku na Balkanu vedno za petami in vse opazovala, kaj in kako da bo sultan zboljšal. Sultan ju je povabil na kosilo, ko sta se mu prišla pokazat v Carigrad in ju je nekaj časa zadrževal pri sebi, da se je vsa stvar zopet malo zavlekla. Kristjani so ostali taki reveži, kot so bili. Dozdaj se ni pokazala še nobena preuredba. Turki in divjaki jih trpinčijo kot so jih prej, vojaki jih pa streljajo, namestu da bi jih branili. Poleg vsega tega jih tare še hud mraz, lakota, pomanjkanje. Tu pa tam se pripeti še kak spopad med prebivavci in Turki, drugače pa sedaj počivajo in obvezujejo rane. Zdaj se je treba nekaj odpočiti in se pripraviti še hujši boj, kot je bil sedaj. Po Bolgariji, Srbiji in tudi na Balkanu samem delujejo skrivni odbori, ter pripravljajo, kar je potrebno za nov upor na spómład. Takrat se bo iskriilo. — Turški sultan sam tudi težko diha. Turško ljudstvo ga pritiska, naj ne odstopi Balkancem na nobeni strani nič. Nekateri se mu že upirajo, češ da jih meče pod nogo krščanskim psom. Ako bo sultan res kaj odnehal Balkancem — in to bo moral, ker sedaj že toliko pazijo nanj! — se bo vnela domača vojska. Po Turškem je sedaj vse polno hujskačev, ki podpihujejo muselmane, naj se upró sultanu, ako bode kaj pre naredil. Kadar je pa doma prepir, je pa težko drugje mir.

Nasledki krvavih madežev na Srbskem.

Zmede, vrtoglavosti in nemiri, ki jih slišimo vsakdan iz Srbskega, nam pričajo, da po kraljevem umoru ni sreče v deželi. Domače stranke se koljejo med seboj, da je groza, in tako delajo Srbi vedno večjo spotiko pred tujim svetom; tuje države so od-

povedale vse zveze, ki so jih imele z deželo, in njih odposlaniki so jeli zapuščati srbski dvor. Kralj Peter pa ne more zamašiti luknje, odkoder vró vse te homatije, ker mu vse stranke gledajo pod prste in jim ni prav nobena stvar, kar namerava storiti. Glavna zavora seveda so mu morilci prejšnjega kralja. Ti imajo sedaj vse v rokah, ti so sedaj pravi kralj v deželi, ki Petra ne pusté niti do besede. Ti so vzrok, da so se pokazali sedaj privrženci prejšnjega kralja in vzbujajo po Srbiji silovit odpor proti njim in kralju. Tako je Peter sedaj med dvema stoloma, a usesti se ne smé nikamer. Slišalo se je že, da misli kralj odstopiti, ako bi se pokazale kakšne hujše težkoče. Ako bi se to res zgodilo, bi oklical za novega kralja svojega sina. Na vsak način bi pa tudi potlej ne bilo miru, ker ni nobene edinosti. Drugače bi ne prišli do miru, kakor če bi bil kralj samooblasten gospodar in da bi mu bila vdana vsa vojska. Med zarotniki proti novemu kralju se je zadnji čas, pravijo, pokazala nova struja, ki meri na to, da bi kralju prizanesli, da bi tako rešili ugled pred tujim svetom. To bi bilo res tudi edino pametno! — Da bi se z vladarji malo bolj sporazumel, bo obiskal kralj Peter črnogorskega kneza in laškega kralja, druge vladarske hiše so mu pa zabranile prihod.

Vojska med Rusom in Japoncem.

Krvava vojska med Rusom in Japoncem bo vsak čas. Vzrok te praske je polotok Koreja, ki leži tam zadaj v Aziji sredi med Kitajci, Japonci in Rusi. Sedaj je ta polotok že drugič vzrok vojske. Pred nekaj leti sta se prepirali zanj Japonska in Kitajska, kjer je padla Kitajska, in Japonci so bili od tedaj gospodarji Koreje. Od tedaj pa je Rusija, ki se je že prej razširila skoro do Koreje, jela meriti tudi na Korejo samo, in zdaj je vprašanje z vojsko, kdo naj ima ta važen polotok, Rusija ali Japonska. Polotok je blizu tako velik, kot pol našega cesarstva in ima do 10 milijonov ljudi; posebno pripraven je za trgovino in zato ni vseeno, ali ga ima Japonska še nadalje v svoji lasti, ali ga naj kar lepo prepusti Rusu. Prepír med tema dvema državama se je vlekel že celo leto; Rus je namreč posedel sosedno deželo Mandžurijo, ki meji na Korejo; Japonec pa mu je stopil že tukaj na prste, in od tedaj se po malem kavšata. Šlo je v tem razporu tudi za Korejo, katero bi rada posedla Rusija. Ta spor se je vlekel počasi, vmes sta se pa obe državi ravnale na vojsko, ki naj odloči spor z mečem. Vendar bi se obe državi rade sporazumeli tudi z lepo, ako bi se dalo, ali zahteve od obeh strani so take, da ena ne more ugoditi drugi. Rus seveda hoče na vsak način Korejo, Japonec pa jo zahteva zase, ali da bi imel vsaj prvo besedo v deželi. Pa

z mirnim potom se stvar ne bo dale poravnati. Zato so priprave za vojsko na obeh straneh živahne. Japonci imajo vso vojno moč že pripravljeno, vojake oblečene, ladje nastavljene; zato se jim z vojsko tako mudi. Rus ima v Mandžuriji, v deželi poleg Koreje, že tudi velikansko vojaško silo zbrano; vendar ima še premalo vojakov, veliko manj kot Japonci, in se mu je treba pripravljati, tako sodijo izkušeni možje, vsaj še kake tri mesece, ako hoče kaj prida opraviti. Poleg tega ima za sedaj še tudi slabše brode, je kot Japonci; nove ladje, ki so v delu, pa še tudi ne bodo tako brž iztesane. Vendar se Rus ne boji tudi te zadnje težkoče, ker ima splošno večjo moč v rokah kot Japonci. Zato, bi na zadnje, tudi če bi Japonci od začetka imel večjo srečo, vseeno zmagal. Seveda če bo pomagala Japonski tudi Kitajska, ki se zadnji čas nagiblje na njeno stran, in je nekdanj sama mislila vdariti na zmagojočega Rusa, bi Rusiji najbrž izpodletelo. Poleg tega pa obetajo nekaj pomoči Japoncu tudi Angleži, in so zadnji čas zlasti ladjevje jeli pripravljati za boj. Vendar pa kramarski Angleži ne bodo dosti pripomogli, ker navadno obljube ne držijo. Tako stojé zdaj stvari. Vsak dan prihajajo nevarnejša poročila, iz katerih je razvideti, da je vojska neizogibna. — Je pa zemlja, za katero gre sedaj, tudi res vredna boja. Japonci bi izgubil s Korejo svoje redivo, zakaj Koreja ima veliko pripravnih pristanišč in mest, v katerih cvete japonska trgovina — glavni zaslužek Japoncev. Pod japonskim gospodarstvom je polotok odprt vsem narodom, Rusi ga pa hočejo zapreti, da bi tako njegova pristanišča pridržali zase, ker jim jih na vzhodu manjka. Zato bi bil Rusiji, ako dobi Korejo, odprt in prost ves vzhodni svet; Koreja je ključ za to zemljo, kdor jo dobi, bo njen gospodar.

L I S T E K.

Bog svojih ne zapusti.

(Po nemškem priredil Hra — —)

Slabi žarki decemberskega solca niso mogli otajati blestečih rož na malem oknu. Soba je bila nezakurjena in videla se je sapa blede, upadle žene, ki je polglasno pevala, da bi tako uspavala otročiča v naročju. Žalostni in blede obraz je glasno pričal, da ji nesreča in beda nista nepoznani. Včasih se ji je izvil iz prsi globok, tako bolesten vzdih in solze so hotele politi od skrbi razorano lice, a pogled na uspavajoče dete je dal ženi moč, da se je premagala. Ko je razprostrl angelj varih svoje peroti nad detetom, ga je nesla v sosedno sobo, položila na posteljo poleg speče kaki dve leti starejši

sestrice, je dobro odela in odšla. Sedaj jo premagala bolešt, pokleknila je na tla, skrila obraz v dlan, obupno zahtela in pričela goveče moliti. — — —

— — — Lani tako lepi božični prazniki — a letos? Lani so vsi srečni in veseli čakali polnočnic — letos pa je prezebavala sama z otročiči vse praznike. Oče oziroma mož je že štirinajst dni v bolnici — morda — — morda že — — — iznova je pol potok solza lice nesrečnice in zgrudila se je, a iz srca se je dvignila vroča molitev: „O usmiljeni Izveličar, ki si se včlovečil iz ljubezni do nas ljudi, usmili se nas! Daj, da ozdravi oče, ne vzemi očeta otrokom in meni! Usliši me! Daj, da se izpriča očetova nedolžnost, da se dokaže, da so ga krivo sumničili!“

Te in podobne misli so ji prevevale in pretresavale dušo, ko se je spominjala na Silvestrov dan, kaj ji je prineslo v večnost izginjajoče leto. Morda bi jo bile mučile te otožne misli še dolgo, da se ni začulo trkanje. Žena je zbrala kolikor je mogla svoje moči, da bi potlačila svojo bol in zaklicala: „Notri!“

„Oh gospa Novakova“, je pričela debelušna ženska, močne in visoke postave, „Kako sem vesela, da vas dobim doma. Prosim bodite tako prijazni in pojdite z menoj. Zdi se mi, da je moj mož nevarno bolan; sama si ne znam nič pomagati.“

„Kdaj pa je zbolel? Saj sem ga videla še včeraj popoludne na ulici, pa meni se mi zdel ravno slab, še manj pa bolan“, je odgovorila nagovorjenka.

„Res zdrav je šel z doma, a bolan je prišel domov, seveda nekoliko bolj pozno. Iz tovarne je šel mesto domov v gostilno in ker so se le predolgo za prvi dan poslavljali od starega leta in ker je še zaželi loteriji precejšnjo svoto, je malo prevečkrat pogledal v kozarec. Domov grede pa mi na gladki cesti spodrsnilo. Začetkom sem mislila, da ne bo nič hudega in da bo bolečine že spanec premagal, pa jih ni.“

„Zakaj pa niste že poslali po zdravnika?“

„I ker ni nobeden mislil, da bo tako hudo. Saj včasih že domača zdravila dovolj izdado. Zdravnik je drag, a da bi trdo služben denar metala proč, vendar ne gre. Raditega sem tudi raje prišla vas klicati. Prosim, pojdite in nasvetujte mi kaj zdravnika.“

Ana — tako je bilo ime revni ženi — ni s posebnim veseljem ustregla prošnji kajti ta debelušna ženska ji je že dostikrat nagajala in skušala zasejati tudi družinski prepír, njen mož pa je bil celo hudoben hinavski. A šla je, ker je vedela, da tak ukazuje ljubezen do bližnjega — ona pa je bila verna katoličanka.

Bolnik, Franc Pirnat, je delal v ravnateljstvu tovarni kakor Anin mož — dobri Anin

— dokler ni ta vsled krivične sumnje — tem je bila docela prepričana — izgubil svoje službe. Antona je to krivično sumnje tatvine, položilo na posteljo. Zdravnik je izjavil, da je bolnik nevarno bolan, da se ne sme vznemirjati in da je zato pač najboljše, če gre v bolnišnico. S krvavečim srcem je privolila žena v to. Vedela je, da bi bilo najboljše in gotovo najizdatnejše zdravilo za možovo bolezen povrnitev dobrega imena, ki so mu ga vzeli, a kaj, kdo bo pomagal?

Anton Novak je imel opraviti v tovarni z denarjem in ker je bil vedno in povsod jako vesten in do pičice natančen, si je pridobil v kratkem času popolno zaupanje svojega gospodarja.

Pred kakimi 14 dnevi je šel zopet iskat na pošto precejšnjo svoto. Izročil je denar kakor navadno blagajničarju, a ta z drugim delom preobložen ni preštel takoj prejete svote. V tem so blagajničarja nekam poklicali in ko se je vrnil in preštel denar — je manjkalo pet stotakov.

Takoj so poklicali Novaka. Ta je povedal, da je dejal ves denar na mizo poleg blagajničarja. Stvar je izvedel gospodar in temu je povedal Novak isto. Nihče ni mogel razložiti, kam so izginili stotaki. Sum je padel na Novaka. Odpustili so ga iz službe; sodišču ga niso izročili, ker je bil dosedaj pošten in je morda vendarle nedolžen. Nič mu ni koristilo, da je zatrjeval svojo nedolžnost, da si ni prilastil niti vinarja, da ne ve, kam je izginil denar — na njem je ostal pečat — tatu.

Ves potr t duševno in telesno in obupan je prišel domov in njegova žena Ana je moralala zbrati vse moči, da je ostala saj navidezno mirna. Skušala je moža vtolažiti in vzbuditi v njem zaupanje v božjo pravičnost, usmiljenost in previdnost.

V teh žalostnih dnevih je kazala Pirnatova žena sočutje z nesrečno družino. Sicer je včasih dozdevalo Ani, kakor bi ji vkljub tolažljivim besedam vendar privoščila nesrečo, toda vedno je skušala znebiti se takih misli. Zato je tudi sedaj odgovorila: „Pridem takoj, sosedica, samo še otroka počakam.“

Pol ure pozneje je stala Ana ob Pirnatovi postelji. Pogled na bolnika jo je presel. Navidezno nesvest je ležal popolnoma mirno; le tuptam se mu je tresel ves život. Na čelu so se prikazovale potne kapljice.

Ana je stopila k Pirnatovi. „Takoj pojite po zdravnika. Toliko časa ostanem jaz tukaj.“

„Ali je res tako nevarno! Nisem mislila. Kako sem slaba; nekoliko moram sestiti.“

„Dobro! Ostanite pa vi pri bolnem možu; tečem jaz po zdravnika, saj je v bližini.“

Pirnatova je sedla na stol. Kako nepriakovano jo je zadela nesreča! In da mora

priti ravno sedaj, ko je zadel mož terno; ravno sedaj bi imela lahko malo boljše življenje, a sedaj pride ta nesreča. Ta vražja pijača! Zakaj se ni znal premagovati! Da se ni napil, gotovo ne bi bil tako nesrečno padel. Žalostno je gledala bolnega, ki je tožil o hudih notranjih bolečinah; da ga peče, da je žejen itd.

Zdravnik je prišel, preiskal bolnika in dejal, da ni upati ozdravljenja, da pa že čez noč bolnik lahko umre. Zato pa bo pač najboljše, da se pošlje po duhovnika, da ga pripravi za pot v večnost.

Ta vest je neprijetno zadela bolnikovo ženo. Sesedla se je na stol. „Moj Bog! tako daleč — — za spoved ga ne morem pripraviti, ker o duhovniku ne mara nič slišati.“

„A ga morate pripraviti do tega, da se spravi z Bogom“, je resno opomnila Ana.

Skoraj jezno je odvrnila Pirnatovka: „Pustite me pri miru. Saj že tako dovolj trpim, ne mučite me še vi.“ — A takoj si je domislila, da sedaj še bolj potrebuje sosede in je prosila: „Nikar ne zamerite, saj ne vem, kaj govorim. Prosim, če bi hoteli še malo ostati pri možu, jaz moram po zdravila. Hitela bom, kolikor bom mogla.“

Ana je prijazno prikimala in tiho sedla k vznožju bolnikove postelje. Potem pa je nehote primerjala svojo nesrečo z nesrečo sosede.

Tudi njen mož leži na bolniški postelji, a on zaupa v Boga — to dobro ve, — pri Bogu išče tolažbe in zdravja. Njegove in njene misli se družijo v vroči molitvi do Vsemogočnega. Blagodejen mir se je razlil na njenem obrazu; sklenila je roki in začela moliti za onega, po katerem je že iztegala smrt svoje koščene roke.

Bolnik se je začel gibati; postajal je vedno bolj nemiren. Skoro je govoril nerazumljive besede brez vsake zveze; z rokami je mahal po zraku. Uprl je oči v Ano in obraz je pričal, da s strahom in začudenjem.

„Vi tu?“ — je jecljal. — „Kdo vas je poslal? — Ali je že mrtev? — Morda vas pošilja zato, ker se tudi meni bliža konec?“

Sape mu je zmanjkalo, prsa so se mu hitreje dvigala — obmolknil je. — Z milimi besedami ga je skušala Ana umiriti, povedala mu je, kako je prišla k njegovi postelji. Bolnikove oči so bile še vedno uprte vanjo, z obraza seval je vedno bolj strah in vedno večje začudenje.

„Vi“ — je zopet pričel s slabotnim glasom bolnik — „Vi me tolažite — — vi ste z menoj tako prijazni — a jaz — jaz —.“

„Seveda“ je sočutno pristavila Ana „saj vi hudo trpite.“

„Kakor sem zaslužil“ je odgovoril bolnik komaj slišno.

„Zaupajte v Boga! On vas lahko pozdravi“.

„Bog — Bog —“ je ponavljal — „saj sem ga že davno pozabil.“

Ana se je groze stresla. „Zaupajte vanj, nikar ne obupajte! Saj nikogar ne zavrže, ki vanj zaupa.“

Bolnik je zamižal in prsa so se mu dvigala, težko je sodel — znamenja, da se bije v njem odločilni boj.

„Gotovo vas je Bog sam sem poslal“ je pričel čez nekaj časa bolnik s slabotnim glasom: „Jaz nisem zaslužil vaše dobrohotnosti — kmalu bom umrl — vam povem resnico — ženi nisem zaupal — misli, da sem zadel terno“ — glasu mu je zmanjkalo, sapa mu je pošla. Ana je podložila vzglavje.

„Denar — tistih pet stotakov — sem vzel jaz. Vedel sem, da vaš mož — pride z denarjem — nikogar ni bilo — vzel sem z mize — ker sem bil — jezen nanj odtokrat, ko mi je — prevzel službo. Hotel sem si napraviti — lepše dneve — a sedaj — —?“ bolnik je umolknil. Ana je ves čas molčala, hvaležno je pogledala proti nebesom in kratka zahvalna molitvica je hitela pred stol pravičnega.

„Zelo bi me potolažilo, če bi mi odpustili predno umrem“ in bolnik je vprl svoj proseči pogled v Ano.

Novakovka je pogledala kvišku. Iz njenih modrih oči je odsevala miloba in ljubezen; prišla je bolnika za roko in dejala: „Kako ne bi odpustila, ako je moj in vaš Bog in Odrešenik molil na križu za svoje sovražnike. V svojem in svojega moža imenu vam ravnotako odpuščam kakor bo gotovo odpustil Usmiljeni, ako se skesano in odkrito izpoveste svojih grehov.“

„Bog vam povrni!“ je šepetal bolnik in led krog njegove duše je bil prebit — začel je duhovnika. Z njegovo pomočjo se je spravil z Bogom. Naročil je duhovniku, naj pove tovarnarju, da je Novak nedolžen in da je denar on — Pirnat — vzel.

Duhovnik je rad storil svojo dolžnost. Tovarnarju je hudo dela vest, da je Novaka res po nedolžnem spodil iz službe, pahnil družino v tako bedo, njega samega pa položil na smrtno posteljo. Poklical je takoj Novakovo in popravil krivico s tem, da je dal precej denarja, da jim ne bo treba še dalje trpeti lakote in je izjavil, da sprejme zopet takoj moža, ko ozdravi, v službo.

S kakim veselim srcem je hitela Ana novega leta dan v bolnišnico, si pač lahko vsakdo misli. Saj je vedela, da nese možu najboljše zdravilo za njegovo bolezen, obenem pa tudi najlepše novoletno darilo — izpričevalo nedolžnosti. Njegovo veselje se je podvojilo, ko ji je povedala usmiljenka, da je dejal zdravnik, da je mož iz nevarnosti

in da bo lahko v par dneh že zapustil bolnišnico.

V vročo skupno molitev sta izlila hudo izkušana zakonska svojo globoko hvaležnost, kajti prepričana sta bila, da jima je sedaj napačilo srečnejše novo leto.

Marijin zvonček.

Solnce je bilo ravnokar zašlo. Zadnji žarki so poljubljali modro jezero, zrkalili se v visokih šipah samostanske cerkvice ob jezeru ter obsevali čarobno sive glave gorvelikanov. Tu plane iz majhne z zelenimi trtami obraščene in ribiškimi mrežami zaslonjene hišice tik jezera mladenič. Glasno ihtenje se začuje v hišici. Mladeneč ne meneč se za to odveže čoln, skoči vanj in odrine po modri gladini jezerovi. Mirno je bilo jezero, mir je vladal v ozračju, ali v prsih mladenčevih je divjal vihar, ki se mu je bral z obličja.

„Nočem, pa nočem“, je govoril sam seboj. „Kaj vedó stari o sreči! Življenje se mora uživati!“

Hotel je zaukati, pa glas mu ostane v grlu, ko se odpró vrata ribičeve kočice in stopi bleda žena iz nje.

„Jože“ — zakliče žena z glasom, ki je mladeniču pretresel kosti in mozeg — „Jože, pridi nazaj; poslušaj, kaj ti povem jaz, tvoja mati! Ne bom več huda na te, samo pusti to razuzdano življenje! Jože, ostani doma, pojdi nazaj!“

Mladeneč se dela, kakor da nič ne sliši. Vedno bolj se oddaljuje, vesla preglasé materino klicanje.

Sedaj pa zapoje v zvoniku samostanske cerkvice večerni zvonček, ki milo vabi ljudi, da pozdravijo Marijo. Kakor angelsko petje na Betlehemijski planjavi, tako oznanja zvonček: „in mir ljudem na zemlji, ki so svete volje“. Žalostna mati poklekne in moli. Tje na goro Kalvarijo ji uhajajo misli. Tam je Marija izgubila svojega sina. Tudi mladeničeva mati je izgubila sina, pa njen sin ni bil dober otrok. Mladeneč ne sliši zvonjenja, ali vsaj ne zveni se zanj. Le eno misel ima: „Proč od doma! Prost hočem biti! Kdo bi tudi poslušal nadležne materine spomine; v tujini tam me čaka prostost in sreča, tam hočem življenje vživati, zato proč od doma!“

Ko zvonček vtihne in mati vstane od molitve, se je že zmračilo. Še se je slišalo od daleč veslanje, a konečno utihne tudi to. Žalostna in potrta se vrne mati v hišico.

V tujini pa sin ni našel, česar je iskal, ni našel niti prostosti, niti sreče. Cvetočega, krepkega mladeniča so pač ljudje radi vzeli v delo; ali moral je pokoren biti takim, ki ga niso ljubili. Vžil je marsikako veselje, ali vkljub vsemu vživanju mu je ostalo srce

prazno, svojega veselja ni mogel prav vesel biti, kajti sam seboj ni bil zadovoljen.

Leta in leta so minula, ali sreča, o kateri je sanjal doma, le ni hotela priti. Mesto sreče pa je prišlo nekaj drugega: obžalovanje! Spomnil se je svoje matere, ki jo je zapustil, koje svarjenje je zaničeval, koje ljubezen je tako slabo plačeval. Pusto in prazno se mu je zdelo življenje. Srce mu ni bilo mirno, po miru je hrepenel, ali miru mu svet ni mogel dati. „Morda bom našel mir srca v samostanu“, si je mislil. Stopi v samostan, postane menih.

Zopet je preteklo več let. Molil je, po koril se je. Pa pravega miru vendar še ni našel. Kadar je Marijin zvonček klical menih v cerkev, vselej ga je zbudlo v srce. Neizrekljivo hrepenenje po domovini se ga lasti. Le enkrat bi še rad videl mamico, le enkrat bi jo rad prosil odpuščanja za vso britkost, ki jo je provzročil.

Čez dolgo, dolgo se mu je izpolnila ta najbolj vroča želja. Njegovi duhovni predstojniki so ga prestavili v samostan, kjer se je oni usodni večer glasil tako milo Marijin zvonček, v samostan, ki stoji ob obrežju domačega jezera, njegovi rojstni hišici ravno nasproti. Z najblažjimi čustvi v srcu stopi po dolgi, dolgi ločitvi zopet na domačo zemljo. Gorski velikani so stali ponosno kot nekdanj ter dvigali svoje s snegom pokrite vrhove v sinje višave; malo nižje, nekako v sredi gora so bili zeleni planinski pašniki, kot nekdanj; tu in tam je stala lesena hišica, planinska kočica, kot nekdanj; kravji zvonec je žvenkljal prijetno in pastirji so krožili svoje vesele pesmi, kot nekdanj.

Tudi rojstna hišica je stala ob jezeru, zaraščena z vinsko trto in zaslonjena z mrežami kot nekdanj. Na obrežju pred hišico pa sedi krepak mož, ki veselo prepeva oč popravljaja mreže. Ni zapazil bližajočega se meniha, ki pristopi trepetajočega srca, ter pozdravi ribiča. Spoštljivo vstane pred redovnikom — pa ta je že prijel ribičevo roko ter s tresočim se glasom rekel: „Urban, ali me več ne poznaš?“ „Jezus Marija, ali si ti, moj brat Jože?“ se začudi in obrnivši se proti hišici zakliče: „Rezika, Rezika, Rezika!“

Tako je bilo ime materi. — Redovnik prebledi; ni si upal vprašati, ali mati še živijo; — mesto matere pride iz hišice mlada, brhka žena, ki stopi pred moža z vprašanjem: „Kaj želiš?“

„Jože je zopet prišel“, veselo odgovori mož. „Jože?“ — Tu se odpre linica v hiši in med zelenim trsjem se pokaže blede obličje stare ženice, ki veselo boječe vpraša: „Ali je mogoče, Jože je prišel?“ Bili so mati. Še so živeli, še so sina ljubili; saj materna ljubezen ne umrje. In v hišino hiti sin, materi v naročje in proseče šepče: „Odpustite, odpustite.“

Bilo je že davno vse odpuščeno in pozabljeno. Zdaj je dosegel, po čemur je toliko hrepenel. Tako srečen je bil! Srečne urice, ki jih je preživel pri svoji mami; večje veselje je vžil sedaj v malih urah, kot prej v dolgem življenju. In angelčki so se veselili ž njim vred, saj je v nebesih veselje našel grešnikom, ki dela pokoro. Le prehitro je prišel večer, ki ga je zaklical zopet v samostan. Urban in Rezika sta ga spremljala. Tu bo torej sedaj živel v bližini svoje matere, bratov in sorodnikov.

Večerno solnce je zahajalo; zadnji žarki so odsevali iz jezera; okna in križ na cerkvi so se svetili, kot bi bili zlati. Zdaj se oglasi zvonček — ki vabi k zdravi Mariji. Vsi trije v ladijici se prekrizajo; vesla mirujejo, kajti roki sta se sklenili k molitvi; ustnici se gibljejo govoreč: Češčena Marija; srce pa se pobožno spominja One, ki je tudi veliko ljubila in veliko trpela: Zdrava Marija! Ob obrežju kleči stara mamica, kakor nekedaj; ali danes polnijo druga čustva njeno srce, kot tedaj. Tako srečna je bila zopet, saj je našla kar je zgubila; sin, ki je bil mrtev, je zopet živ. Vse je bilo tako, kakor takrat, ko je zbežal poredni sin. Ali ta sin je bil danes tako srečen! Nek notranji glas mu je očital: „Nespametnik, ki si iskal sreče zunaj sebe. Sreča je v tebi, v tvojem srcu. Le kdor prav dela in poslušá glas svoje vesti, on bo našel pravo veselje.“

Kadar se je zvečer oglašil iz samostana zvonček Marijin, odprla se je linica ribičeve kočice in blede obličje srečne mamice se je obrnilo proti celici, kjer je živel kot redovnik njen — izgubljeni, a sedaj najdeni sin. Nekega dne pa se linica ni več odprla. In Urban je šel po brata Jožeta, da bi poslednjokrat se videla mati in sin. In ko je zvonček Marijin zopet vabil k zdravi Mariji, so materine oči se zatisnile za vselej. Materino srce je nehalo bít, njena duša pa se je vzdignila v sinje višave, pred tron Najvišjega, da bi združena z nebeškimi duhovi proslavljala Njo, kateri velja večerni Zdrava Marija!

Prevel iz Marijanhill - koledarja
Jos. Plantarič.

Dober odgovor.

Sluga Francelj pride novega leta dan na vse zgodaj, že ob 1/25. uri, voščiti svojemu gospodu veselo novo leto. Gospod ga pohvali, ea je vendar enkrat zgodaj vstal, mu podari jedno kronco in še pristavi: „Francelj! veš ljudje pravijo, da človek tako dela celo leto, kakor začne novega leta dan. Tedaj le celo leto vstajaj tako zgodaj!“

Sluga: Bom, ako boste tudi vi celo leto dajali kronce.

Razgled po domovini.

Položnico za poravnanje naročnine smo priložili današnji številki, kakor smo napovedali. Kako se rabi, razlagamo podrobno v drugem članku: „Domoljub“ svojim naročnikom“. Naj ta članek vsak pazno prebere! Cena je razvidna na čelu lista.

Ako bi prva številka komu ne prišla o pravem času v roke, prosimo potrpljenja. Sedaj ob novem letu ima upravništvo tako ogromno dela, da je kaka pomota in zamuda neizogibna. — Poslali smo „Domoljubovo“ prvo številko tudi tistim na ogled, ki so bili nekdanji naročniki, pa so list zadnji čas opustili. Morda jim bo v sedanji obliki všeč; v zadnjem slučaju naj se poslužijo položnic!

Slike naših državnih in deželnih polancev bo letos prinašal „Domoljub“, v vsaki številki po eno. Danes prinašamo sliko našega vrlega voditelja, dr. Ivana Šusteršiča. V prihodnjih številkah pridejo drugi na vrsto. Tako bo naše ljudstvo tudi po obrazu poznalo svoje vrle zastopnike.

Duhovske spremembe v ljubljanski škofiji. Zamenjala sta svoji župniji dovoljenjem kompetentnih oblastev čč. gg.: Anton Berce, župnik v Boštanju, in Frančišek Hiersche, župnik na Sori. Podeljeni sta bili župniji: Zapoge č. g. Janezu Kalanu, stolnemu vikarju in kapelanu v Ljubljani; Ljubno č. g. Gaparju Vilmanu, župniku v Kolovratu. Prenešeni so bili čč. gg. Valentin Oblak iz Borovnice v Šent-Jurij pri Kranju; Jakob Ogrizek iz Vrem v Borovnico; Matej Kos, kapelan v Cerkljah, je bil nameščen kot župni upravitelj ondi. Začasna pokojnica je dovoljena čč. gospodoma Frančišku Mekincu, bivšemu župniku v Ihanu, in Janezu Godcu, župniku na Lipoglavem.

Gorenjske novice.

Lepo božičnico so imeli v Kamniku. Gospodje trgovci so bogato obdarili 60 otrok, ki so z veselimi obrazi gledali na polno božično drevo. Slovesnosti se je udeležil tudi g. okrajni glavar. Bog povrni dobrotnikom stotero!

V Mengšu so imeli prelepo predstavo 7. decembra. Kot dober govornik se je pokazal mladenič Ivan Rodè, kot igralca pa oba brata Kompare. Najboljši komik je pa otovo g. Lipar. Naj bi društvo v jedinstvi napredovalo.

Slepar se je klatil pred kratkim okoli Mengša. Prišel je v kaplanijo ter prosil za novo zastavo društva kat. rokodelskih položnikov v Št. Vidu. Pobiral je tudi drugod,

pa dvomimo, če je kaj dobil. Izdal se je za Miho Kresa. Da bi le prišel pravici v roke!

V Škofji Loki imajo nekateri obrtniki še nemške napise. Neka gostilna, v katero zahajajo narodni - napredni liberalci, ima celo samo nemški napis. Liberalcev seveda ni nič sram, ker vlečejo s slovensko - nemško zvezo.

Tehtnica je na prodaj v Škofji Loki Stala je čez 2000 kron, sedaj se pa dobi za nizko ceno. Če se nikakor ne bo mogla prodati, svetujemo, da jo mestni zbor pošlje — v ljubljanski muzej.

Železnica do Železnikov bo gotova stvar. Takó vsaj se poroča, da se je za stvar zavzelo tudi ministerstvo. Hvalevredno je, da so pri tej stvari vsi edini, kar vedno ni povsodi. Naše ljudstvo naj spozna, da prejema od železnice le korist.

V Šmarci so imeli 17. decembra mali požar. Pogorel je Bertov „toplar“. Že 38 let ljudje ne pomnijo nobenega požara. V 95. letih je ena sama kajža pogorela. Razne zavarovalnice so lahko z nami zadovoljne.

Rateče-Belapeč. Velikanski so snegovi letos v naših krajih. Padlo ga je že nad dva metra. — **Srednjavas** v Bohinju. Znana je nesreča, katera je zadela Bohinjce. A še hujša je beda sedaj v trdi zimi. Nekateri pogorelci so si naredili nad osmojenim zidom streho, da morejo za silo stanovati v svojih hišah. Večina stanuje pri sorodnikih in znancih po vasi. Zavarovalnice so cenile škodo pošteno. Sosedje in slovensko ljudstvo je nam sicer prišlo na pomoč, a škoda nad 100.000 kron se ne pokrije tako hitro. Hvala lepa vsem, ki so nam priskočili na pomoč. — Občinski odbor je sklenil za tri leta naložiti o činsko doklado na žganje, pivo in vino, da se postavi hiša za gasilno orodje. — **Bohinjska Bistrica.** Že dolgo ne pomnimo tako velikega snega kot letos. Drevje je močno poškodovano. Na Nemškem Rovtu je sneg več kozolcev podr. Največ škode trpé zaradi tega delavci. Pretečeni teden je prišlo več italijanskih delavcev k nam, a so reveži omagali, ker že več dni niso dobili nič gorkega. Dobili so pri županu nekaj podpore in gorke jedi, sicer bi reveži čisto obnemogli. Ker niso dobili dela, so šli čez Bačo nazaj v Italijo domov. — Nekemu delavcu v tunelu so vozovi zmečkali ramo. — Velika je vzajemnost med makedonskimi delavci. Njihovo življenje je jako priprosto: juha, „čorba“, krompir in košček kruha, to je vsa njih hrana. Vkljub veliki revščini so zadovoljni. — Marija Smukavec je bila že delj časa znana kot malovredna ženska. Vsi ljudje v

njeni okolici so se je bali in nazadnje je sama pokazala, koliko časti ji gre. Ukradla je svoji materi 80 gld. in svojemu možu okrog 600 gld. in jo popihala z nekim delavcem iz Velesovega proč iz Bistrice pod pretvezo, da gre čez Bačo-Podbrdo na Goriškem iztirjat nek dolg. Pustila je doma ta brezvestna mati male otročičke, katerih eden še pol leta ni star. Ko je zapazil njen mož, da ni v omari več hranilne knjižice, je še-le spoznal, da ga je žena ociganila, kar so mu potrdili tudi drugi, ki so jo videli peljati se s tujim delavcem skozi Štenge na Lesce k vlaklu. Že se je mislilo, da jo je nezvesta žena pobrisala v Ameriko, ko dobi neka ženska od nje pismo, naj pošlje za njo obleko v Trst. Mož je hitro telegrafično naznanil policiji v Trst, ki je seveda takoj aretirala prekanjeno tico, ki si je medtem nadela ime Rauhekar, da bi lažje ostala nepoznana. Vse ni nič pomagalo. Ona in delavec, s katerim je ušla, sta morala iti jest potico v kletko. Kaj takega še ne pomnimo v Bohinju. — Pri grajenju bohinskega predora dela tudi več Črnogorcev. Pred 14 dnevi se je eden ponesrečil; železnica mu je namreč levo nogo nad kolonom premečkala. Ta teden sta mu dr. Marotti in dr. Vacek odžagala nogo, ne da bi ga preje kaj omotila. Tudi njegov oče je prišel v vojski s Turki ob nogo, vendar je sivi starček še sedaj toliko trden, da na eni nogi stoječ vzdigne najtežjega človeka. — V Srednjivasi je zašel pozno v noči krojač Žmitek med potjo iz gostilne domov v jarek, kjer so ga našli drugi dan mrtvega. Zopet novo svarilo pijancem! — **Bohinjska Bela.** Mesto poštnega ekspedijenta je dobil gosp. Friderik Olifčič. — **Breznica.** O praznikih smo igrali lepo predstavo „Podoba Matere Božje“ v krasni in nalašč za to prirejeni dvorani naše stare šole. — **Koroška Bela.** Vse je lepo popravljeno v naši cerkvi; poseben kras delajo nove klopi. Le veliki altar še cerkev kazi. — **Bled.** Na Dunaju je umrl 21. decembra veletržec Muhr, ki je lastnik blejskega gradu. — **Radovljica.** Umrl je 22. hišni posestnik in steklar gosp. Franc Pretnar. — Pri volitvah za osebno dohodnino sta zmagala v III. razredu gg. Klinar in Smrekar z Jesenic. — **Lesce.** Tu nameravajo ustanoviti katoliško izobraževalno društvo, a iščejo primerne prostora. Bog daj, da se jim to posreči. — **Sv. Križ nad Jesenicami.** Vsled silnega snega se udirajo na Golici in Rošči velikanski plazovi, da so celo hiše v nevarnosti. — **Jesenice.** Pri delavcih pri tunelu razsajajo črne koze. Da bi nevarnost preprečili, seda j

vsem ljudem na Hrušici stavijo koze. Zanesli so jih Makedonci. — Na sveti večer se je ustrelil na pokopališču delavec Andrej Pesjak. Ker je s tem postalo pokopališče oskrunjeno, je moral v nedeljo po svetem dnevu spravo izvršiti domači g. župnik. — Delo pri tunelu vsled težkoč le počasi napreduje. Treba bo še par let dodati, tako da bo tunel prekopan še-le leta 1907 ali 1908. — **Ljubno.** Ustanovilo se je prepotrebno gasilno društvo. — **Križe pri Trziču.** 20. decembra se je vršil silno obiskan javni ljudski shod kat. narodne stranke. — **Sava pri Jesenicah.** Od dela na Savi sta pobegnili prisiljena delavca 24. letni Franc Eckmeier iz Štajerskega in 18. letni Rihard Gramer iz Linca. — **Ovsiše.** Umril je gospod Matija Fister, posestnik, bivši župan in ključar, 22. decembra v 73. letu svoje starosti. — **Kranj.** Pri nas imamo pet bolnikov, ki so skupaj stari 428 let in 4 mesece, povprečno po 85 let in 8 mesecev. Lepa starost. — Lepa je bila božičnica v Kranju, katero je priredil učiteljski zbor dekliške ljudske šole dne 20. decembra v korist ubožnim učenkam. Vse uloge so bile prav dobro rešene. — **Velesovo.** Nagla smrt učitelja Petkovšek. G. Petkovšek je šel 17. dec. ob 9. uri zvečer domov. Na potu so ga napadle slabosti. Šel je k potoku v bližini šole, da bi se z vodo okrepečal, a je ondi omedlel, padel v potok in utonil. Drugi dan so ga našli mrtvega. 20. je bil pogreb. N. v. m. p. — **Kamnagorica.** Pred deželnim sodiščem sta bila te dni obsojena Florijan Posavec in Anton Solar, rojena tu. Prvi je delavec v Ljubljani, a drugi čevljar na Glincah. Oba sta znana tata in že večkrat kaznovana. Kradla sta meseca februarja pri župniku g. Trpinu v Mošnjah, potem v Srednji Dobravi in Ratečah. Obsojena sta oba in sicer Posavec na 15 mesecev in Solar na 5 mesecev težke ječe. — **Besnica pri Kranju.** Tu je razpisana učiteljska služba. — **Gorje.** Tu smo igrali na sv. Štefana dan prav lepo petdejansko igro: „Iz zmot na pravo pot.“ Ne dolgo prej, na sv. Miklavža dan, pa se je priredila igra „Sv. Miklavž“ v največjo zabavo otrokom.

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

Mrtva roka. Svetnik Višnikar obljubil je za ribniške reveže 200 K, ako je deželni odbor res kriv, da se pobirajo sedaj višje doklade od krošnjarjev. Dokazalo se mu je to na shodu, dokazalo s številkami v časopisih, a vse nič ne zaleže. Res ga je dr. Tavčar odvezoval obljube, toda odvezati ga ni mogel. Torej, ali ima Višnikar m r t v o r o k o, da ne more v žep, ali pa ga tako baše za denar. Ena bo!

200 kron v isti namen obljubil je pa tudi dr. Schiffrer oprt na Višnikarjevo veljavo. Ne dvomimo, da bi jih ne plačal precej, toda, kdor prej obljubi, naj prej plača. G. Višnikar, v imenu revežev Vas prosimo, ne zadržujte g. doktorja!

Z Ortneka premeščen je načelnik Ivan Hočevar. Gospodi bo dolg čas po njem, marsikomu se bodo pa ohladila ušesa, kajti bil je sila glasen gospod.

Velikansko škodo na sadnem drevju napravil je led in sneg. Gori po Slemenih je vse pri tleh in mnogo nalomljenega. Bog daj južno vreme!

Nov župnik došel je pred božičem v Sodražico. Vse je nestrpno čakalo gospoda Fr. Travnca. Nešteti mlaji in stavoloki z lepimi in pomenljivimi napisi so mu kazali pot v njegovo prvo župnijo. Vse se je radovalo, vse ga pozdravljalo, vse mu slavovalo. Tudi sedaj ga še vsi nosijo na rokah; o da bi ga nikoli ne spustili — na tla!

C. g. Ivan Prijatelj, kaplan sodraški, premeščen je v Jesenice. Prav škoda je tako blagega, mirnega in marljivega gospoda od tod. S svojo muzikalično naobrazbo bo pač čvrsta podpora društvenemu življenju v njegovi novi službi. Bilo srečno!

Nadzornikom občinskega računovodstva v Dragi imenovan je ondotni žup. upr. gospod Tomo Zabukovec. Častitamo!

C. kr. policaje imamo v Ribnici. Na Tavčarjevem uradniškem shodu so službo policajev opravljali c. kr. uradniki, ki so pridno suvali in vunkaj metali one, ki so drznili pokazati nevoljo nad Tavčarjevimi „izbranimi“ besedami. Pomilujemo!

Ploskal je svetnik Višnikar na shodu županu Rusu iz Loškega potoka, ko je ta govoril skrajno razžaljivo o duhovništvu. Kaj bi neki storil, ako bi kak duhovnik pri njem uložil tožbo radi žaljenja časti? Ploskal bi. Lep svetnik to!

Trda prede nadučitelju Gregoraču v Dolenji vasi. Moker je prišel od Tavčarjevega shoda in zato je bil hud na može, ki niso hoteli ž njim na shod in priimke jim je dajal. Nek mož mu pa dá razumeti, da taki naslovi niso zastoj pri sodnji. Ko se Gregorač zave, kaj to pomeni, prosil je lepo odpuščanja, toda stalo ga je 20 K in 14 litrov vina. Pa na zdravje, g. Gregorač! Pa še katerikrat! saj pravijo, da je še nekaj mož, ki imajo pravico do 20 K in 14 l vina.

Grunte prodajajo nekateri kmetje najrajši takrat, ko ga imajo kaj pod kapo in izvestni gospodje jih takrat najraje kupujejo. Ko jih zopet razprodajajo, pa spet upijanijo kmeta, ker vedo, da pijan kmet rad draži in kupuje. In take kupčije se jim zde popolno poštene. Ima pač vsak svojo vest; nekateri ne samo pozimi, temveč tudi poleti k o s m a t o.

Robarske zadeve. Šola se bo razširila v dvorazrednico. Hoteli so jo nekateri d o l i v R o b u, daleč od cerkve, pa se jim ni sponeslo. Šola in cerkev morata biti vstric in zato bo g o r i n a R o b u. Društveno življenje se lepo razvija. Hranilnica je pret. leto imela četrto milijona prometa. Tudi zadruga dobro deluje in ima nad 110 udov. Izobraževalno društvo pa neguje poučna predavanja in nedolžne igre. Robarji so že ptiči!

Zlato poroko praznovala sta Šentjanžev dan v Ribnici Matija in Kordula Križman. Oba sta izvanredno čvrsta, soseben pa blaga mati Kordula. Dal jima Bog v zlatem zakonu še dokaj zlatih dni!

Moker iz tega sveta je šel 70 letni Miha Drobnič. Šentjanžev dan izvlekli so njegovo truplo iz ribniške Bistrice. Ponoči je šel iz gostilne, zgrešil most, zašel v vodo in utonil. — **Kdo je pa kriv** toliko „pijanih“ smrti? Ali ne dobičkazeljni brezvestni krčmarji? In ravno naše glavarstvo tako rado daje dovoljenje za krčme celo zoper voljo in izjavo županov ali občinskih odborov. Glavarstvo se ozira edino le na preiskave žandarjev drugemu ne verjame nič. Torej naj žandarji, ki se vedno premičejo od postaje do postaje, bolje poznajo razmere in posamezne ljudi v občinah, kakor pa župani in odborniki, ki živijo od mladih nog v domači občini. E, gospodje v Kočevji, tako se ne skrbite za blagor ljudstva.

Iz Belokrajine.

Belokranjci, kajne dragi „Domoljub“ smo pozabljeni ljudje, za katere se živa duša drugače ne zmeni, nego takrat, če treba plačati za hišo ali dati sina — k vojakom. Nobeden človek se ne potegne za nas in za naše pravice — samo ti, vrli, „Domoljub“ še imaš predale, da vsprejmeš kako milo prošnjo ali tužen glas — s katerim ti neznanjamo, da še ne spimo pod zemljo — ampak še kličemo kruha in opominjamo višje postavljene, da se nas usmilijo. Kakor ti, vrli „Domoljub“, tako tudi mi še trdno držimo staro zastavo, na kateri je zapisano „Vse za vero, dom, cesarja!“ Tega smo se držali mi Belokranjci že od nekaj, in tudi za naprej hočemo ostati zvesti temu Zastavi se mi borimo — in zato se bojuj tudi ti naš prijatelj „Domoljub“, in potegni se za naše pravice, da ne omagamo pred sovražniki. Ti bodeš podpiral nas — a mi bodemo tebe. Dokler bodemo po tem geslu držali skupaj, ne bodo nas pozobali naši sovražniki ne! Dokler bodemo ostali stari korenine, zvesti B o g u, d o m u i d o m o v i n i, še ne izgine Belokranjec malhi tega ali onega lačnega kramarja. Zato ti hočem poročati novice in pa naših težav, da se še ti potegneš za nas in nam pri-

obiš prijateljev in skupno bomo šli v boj a naše pravice. Tako bo, kaj ne? Z bogom na de o!

Novo leto, prav veselo in zadovoljno delijo vsi stari bravci in naročniki „Domoljuba“ drug drugemu, kar nas je tostran Gorjancev. Voščimo pa in želimo, da vsak zmed nas pridobi vsaj še enega naročnika, da nas bo več!

Pismo. Vrl mladenič naročnik „Domoljuba“, je pisal svojemu prijatelju Martinu pismo, v katerem ga vprašuje, če bo res „Domoljub“ v novem letu še boljši in lepši kakor dosedaj. Da, da, odgovoril mu je prijatelj Martin, le naroči se še, ne bo ti žal in pa še druge svoje prijatelje pridobi, da se bodo naročili na njega, da se bomo kaj naučili in vedeli, kaj se godi po svetu. Če se pa ne more sam, pa naj se jih več skupaj naroči na enega. In pa piši tudi kaj v „Domoljuba“ saj znaš pisati — saj bodo radi vsprejeli v „Uredništvu“ „Domoljuba“! Da, tako storimo, mi Belokranjski mladeniči in možje, da ne bomo „ta zadnji“.

Svoji k svojim! Neki mož mi je pravil, zakaj da smo ljudje tako neumni in prisrčno, da vedno podpiramo svoje sovražnike. Koliko jih je, ki gredo rajši v liberalno štacuno, kakor pa k svojemu potenemu somišljeniku! Pa je res. Liberalci so sladek v gostilni, štacuni, v posojilnici a kadar ga srečaš na cesti ali pa pride do volitve pa — te še pogledal ne bo, ali pa te bode zasmehoval in norca delal in volil svojega sovražnika! Skrbimo za se in kupujmo v društvih, ki so za nas ustanovljena in pomislimo, če bi društva razpadla, da bi morali zopet dražje in še precej dražje kupovati. Nosimo tudi le v naše hranilnice in posojilnice svoj denar! Pri vsakem potenem možu in mladeniču in ženi naj velja: **Svoji k svojim!** Svoji k svojim posebno v metijsko društvo v Metliki! Svoji k svojim v hranilnico in posojilnico v Metliki in v Semiču!

Svoj dom — si bo napravila hranilnica in posojilnica v Semiču, kakor ga ima v Metliki.

Železnico moramo mi Belokranjci prositi od naših vrlih katoliško-narodnih poslancev. Naši poslanci bi jo bili že dobili, a niso gg. ministri tako trdi! No pa jih bodo že omečili! Le zaupajmo!

Vino imamo pri nas tostran Gorjancev dobro. Pridite pokusit in kupite!

Z metlo zapodite, vrle gospodinje in možje, take lumpe, ki vam ponujajo grde pise in nesramne knjige po hišah in nananite jih na pristojno mesto!

O učiteljih in o omiki, katere imamo ni kmetje več — bodem pisal prihodnjič. Danes rečem le to, da hočejo tudi pri nas liberalni učitelji, da bi jim zopet mi plačali

njih lepše plače. Zato toliko žvepla na glavo našega izvrstnega poslanca Šusteršiča, ki ne pusti, da bi bil kmet vedno prvi in povsod pri plačevanju Čast mu! Jih bo že pamet srečala še! V Črnomlju so bli pa korajžni! Oh!

Ogenj je bil pri Treh farah pri Metliki sredi decembra. Pogorel je blizu cerkve pod poln krme.

Nagla smrt. S Črešnjevca je bil pogreb. K pogrebu je prišel tudi 68letni Matija Kambič. Nosil je celo nekaj korakov krsto, kar se zgrudi in bil je mrtev.

Belokrajina je vsa pod snegom, dasi se je upirala zimi.

Vodovod — bodo dobile vasi Suhor, Lokvica, Radovica-Drašiči, Grabrovec po prizadevanju g. poslanca Pfeifarja Hvala mu!

Marijine družbe vrlo napredujejo. Mladič in dekleta vedo, da gre za njih častno in večno srečo! Le pogum, naprej, navzgor!

Ledenico bodo napravili v Metliki. Točili bodo Auerjevo pivo iz Ljubljane.

Amerikanci prihajajo domov, ker ni v Ameriki zaslužka. Dal Bog zopet v domači hiši zadovoljnost in mir! Doma je le doma in pri svojih!

Na pošti. Ker imamo sedaj dvakratno pošto, ki vozi iz Črnomlja skozi Metliko v Novomesto in nazaj — se zato semintje sliši kaj posebnega. Sedela sta zadnjič kmet in liberalci skup. Liberalci kmetu reče: „Ko bi imel jaz vaš denar!“ — Kmet: „Jaz pa vašo modrost!“ Liberalci: „Kaj bi bilo potem?“ Kmet: „Jednaka bi bila, noben bi nič ne imel.“

Pogovor dveh možakov v Starem trgu. — „Ti Jure, ali že veš nekaj posebnega?“ vpraša ves začuden kmet Ivo svojega omikanega soseda. „Kaj pa je takega“, dé Jure. — „V „cajtenega“ smo mi Starotržani“, odgovori Ivo resno in nekako nejevoljno. „No, to pa vendar ni kaj takega“, zavrne ga soseda. — „Bog vč, kdo nas je djal“ nadaljuje Ivo. „Dragi moj Ivo“, pravi mu Jure, „to je vse jednako ali je ta ali oni pisal, da je le pravo in dobro poročal. Pаметen človek namreč ne gleda na osebo, ki piše, ampak na stvar, katero poroča ali priporoča, in če se mu prava zdi in pameten nasvet, ga sprejme ne glede na osebo, ki mu ga da. In kaj dobro je bilo povedano v zadnjem Domoljubu. Torej ga le pazljivo berimo, in ker ga Ti še nisi naročil, zato dragi moj soseda, naroči ga takoj. Boljšega časopisa za nas kmete si niti misliti ne moreš. In teh 80 kr., ki na leto stane, bi lahko dal vsak berač. Če bi dva goldinarja stal, bi se meni zdel prepoceni, a 80 kr., to ni nič za tako izvrsten časopis.“ — „Res in prav je tako“, dé končno ves zadovoljen soseda Ivo.

Brzjav. — Slišimo, da vendar enkrat mislijo naš trg zvezati z brzjavom. Trg je je naš kraj, a človeku se zdi, da je osamljen, kakor v saharški puščavi. Če sneg zapade, kakor se je te dni zgodilo, tedaj bi se lahko cela Kranjska pogreznila, in mi bi ničesar ne vedeli. — In ta brzjav, koliko časa ga „tuhtajo“. Ni nobenega človeka, ki bi malo podrezal vso stvar. Poštno ravnateljstvo je menda pripravljeno brzjav postaviti, ako občine dajo prispevek tisoč kron. Torej županje, dajte se vendar že enkrat odločiti; že dolgo časa čaka ravnateljstvo vašega odgovora. Če se ta prispevek — tako mal — odreče, je lahko za vedno pokopana želja imeti tudi v Starem trgu brzjav. Ne štediti t u k a j z denarjem, ko varčnost ni na mestu. Ako z o p e t odbijete predlog ravnateljstva, tedaj ste vi odgovorni morebitnih slabih posledic.

Dajte nam dobre pitne vode! — V celi Belokrajni manjka dobre pitne vode. Kapnica od lesenih streh diši tako, da se ne more piti. In koliko boleznij je tukaj zaradi nezdrave vode! A merodajni gospodje nam niti dobre vode ne privoščijo. Že dolgo časa se govori o nameravanem vodovodu, a ostane le pri besedah in narejenih načrtih. Seveda odločilni mestni gospodje lahko potrpe in stvar zavlečejo, ko imajo vsega dovolj in žive od naših žuljev, a nam je to težko, ko nam najpotrebnejšega manjka — dobre pitne vode. Torej: usmilite se nas vendar, nas ubogih Belokranjcev!

Drugi med štirimi.

Iz šentrupertske doline.

Neko dopisunčce veže otrobi v koritu, ki se imenuje „Slovenski narod“ in pri tem hvaležnem poslu vzklika: „Klerikalne korifeje v Št. Rupertu imajo pač malo svitlobe.“ No, toliko jo pa še imamo, da pri belem dnevu vidimo, kako se umika razkropljena četa liberalcev pred vzbujeno zavestjo domačinov.

Pečen janec je sedaj edina tolažba šentrupertskih liberalcev. Pa še ta bi poginil brez mesarjevega noža, če bi slišal nespametno modrovanje naših liberalcev n. pr. o tem, kako lepa doba bi zopet zasijala občinskemu odboru, ako bi liberalni veleposestniki zopet čepeli za vratom našega kmeta.

Sline se jim cede po županskem stolcu — namreč liberalcem v Št. Rupertu. Toda ostalo bo samo pri slinah. Ker županski prestol ima tako visoke noge, da bodo liberalci kar pod nogami skozi poromali.

Liberalci so postali konservativni, namreč v šentrupertskega krajnem šolskem svetu. Menijo namreč, da veljajo volitve za krajni šolski svet pol stoletja. Tako konservativni pa še mi nismo!

Od Šmartna pri Litlji nam pišejo: V neki trgovini slavne farne vasi se celo miškam častno godi. Postrežljivi prodajalec pač vé, da „hribovci“ še nimamo suhega mesa, pa prijazno zavije v škarnicelj med riž — suho miš. Ali ste jo dali za privago, ali zavoljo dobre dišave, ali pa zaradi poštene vage? Mi jo odklanjamo, porabite jo raje za gulaš, pa dober vam želimo tek. Boljše je izbirati svojo rižo, kakor se brigati za ptujo brco. Fin okus in izvrsten „apetit“ pa že imajo oni nežni želodčki, ki tako radi in hitro prebavljajo „Narodove“ novice. Ker ne morejo tako dolgo strpeti, da bi si ga šele izposojevali, so si ga nakrat štirje sami naročili. Zato čestitamo hribovci „Narodu“ in njegovim hlastnim čitateljem. Mi smo pa že taki „hribovci“ — kakor nas radi imenujejo — da nimamo samo glav, temveč tudi želodce neznansko zabite, da takoj „čez damo“ „Narodove“ laži, bodisi da so iz našega ali iz katerega kraja, kakor bi bile same suhe miši. Res piškavo glavo ima tista oseba, ki ga pošilja in nudi v naše kmetske hiše; ali ne vé, da je to glasilo samo za „inteligencijo“? Hribovci pa smo in ostanemo taki-le: Bolj ko „Narod“ piše čez duhovnike, v večji ceni in časti jih imamo, tem bolj radi in vneto poslušamo njihove govore. Saj smo prepričani, kateri so naši pravi prijatelji, največji dobrotniki. Vemo, na kateri strani je resnica, čast in poštenost. Tudi spoštovani mežnar naše farne cerkve tem lepše zaljša njene oltarje in marljiveje opravlja svojo službo, čim bolj ga obdeluje resnico ljubni „Narod“. In toliko bolj ga „hribovci“ spoštujemo. To je prvi in zadnji odgovor „Narodovim“ šmartinskim dopisunom in bravcem — od strani več hribovcev.

Nesreče. Dne 28. dec. m. l. vračal se je kmet Jože Jesenšek, posestnik iz Spodnjih Jelenj, iz semnja, ki je bil omenjeni dan v Radečah, in je prišel že blizo doma. Komaj še kaka dva streljaja in bi bil doma; pa prišlo mu je slabo in obležal je v snegu, in šele drugi dan so ga našli v snegu mrtvega. To je že tretja nesrečna smrt v naši fari letos. Enega fanta je spomladi pri podiranju hrast ubil. In eden je padel z nekega kozolca tudi tako nesrečno, da je umrl. Enaka nesreča zgodila se je tudi 10. okt. 1902, ko sta vozila Jernej Drnovšek in Janez Trkaj steljo, in tako napeljala na neko mejo in se je voz zvrnil na oba in bila sta v hipu oba mrtva. Bog nas varuj nagle in neprevidene smrti.

Notranjske novice.

Naj ima tudi zavedna notranjska svoj predal v „Domoljubu“. Res morebiti ne bo

vedno poln, toda tega nismo in ne bomo krivi mi, pač pa oni, ki vse skrivajo. Zakaj neki skrivajo? A če tudi hočejo ti velikani storiti vse v temi, nekaj bomo že zvedeli. To vse vam hočemo poročati v tem predalu, notranjski bravci „Domoljuba“! Če bo pa vas kdo mogel kaj poročati, bo predal večji in mikavnejši.

Gospod tajnik v Hrenovicah dobro delajo. Dan za dnevom so bolj liberalni, dan za dnevom pravijo, da imajo vedno več moč za seboj. Zadnji čas jim pa ura na zvoniku ni prav ugajala. Ko so jo pa dobro navili, je pa zopet dobro šla. Oče pa včasih pravijo otroku: „Tiho bodi, če ne ti bom uro navil.“ Hrenovski možje to tudi znajo.

Okolu Šempetra so skoraj celo poletje stradali vodo. Pivka se je bila skrila. V novembru in decembru je pa ta nagajivka pokrila kar vso dolino. Gotovo je bilo ljudem zelo prijetno gaziti po vodi in blatu! A zadržati moramo to, da v tem času ni bilo nobenega tistih sladko obetajočih mož, ki pravijo, da bodo Pivko uravnali. Zato si prebivalci burje kar želijo, seveda ne take, da bi enega kar odnesla, enega pa do bolezni potrla, kakor je zadnjič naredila. Tak je učinek, če kdo preveč veter dela.

Hiše kar rastejo iz tal ob glavni cesti v Šempetru. Dogradili so hranilnično združno hišo, kjer imajo prav prostorno sobo, skoraj dvorano. Tu se bo še marsikatera uganila, da se utrdi pričeto delo isčiščevanja.

Jedno najlepših pokopališč imajo sedaj v Šempetru. Preje majhno, je sedaj znatno razširjeno ter krasno obzidano. Ker je plačevanje razdeljeno na več let, ne bo preveč bolelo.

Novo cesto bodo imeli v Šempetru, ki jih bo združila pod Javornikom s cirkniško-trško dolino. Obetajo pa tudi novo železnico, ki bi združila Šempeter s Pešto in Dolenjsko. Izvrstna misel! Koliko bi pridobila država, koliko pa Dolenjska, ki bi bila na ta način združena s svetovnim prometom. (Ali se smem pripeljati takrat k vam? Op. stavca.)

Krasno cerkev si bodo zgradili v Trnju. Saj bi bila že popolnoma dovršena, pa pravijo, da podjetnik zavira. No, delo zavira pa tudi par hujskačev, posebno delovanje enega že kar vsem „smrdi“. Da le nagajajo gospodu kuratu, pa so zadovoljni in srečni. Pa, kakor rečeno, par jih je samo. Dobri župljani jih poznajo.

Novo šolo, dvorazredno, bodo tudi v Trnju dobili. —

V Postojni so pa dobili novega župana. Izvoljen je bil trgovec g. Gregor Pikel. Smejali smo se, ko smo zvedeli, da so nekateri tako najivni, da menijo, da svet

na prošnji stoji. Še bolj nam je pa ugajalo, ko smo slišali, da so celo zagrozili, da se bodo odpovedali vsem častnim službam, če jim ne izročijo najčastnejše. Najboljše se nam je pa zdelo, ko smo brali, da so rekli ljudje: Mi znamo računati, ta nam županil ne bo.

Kdor zna, pa zna. Tam, kjer pravi konduker: „Adelsberg, aussteigen“, tam je nek trg. Če tam kdo zabavlja čez občinsko upravo, pa ga volijo v odbor. Pravijo, da je potem miren. (Ni napačno to! Op. stavca.)

Lov v Postojni mora biti jako slab. A lovci pričakujejo boljših dnij. Da bi se popolnoma ne odvadili vzeti zajčka hitro na muho, vadijo se nekateri s tem, da pokajo na našopanega, ki brzo teka po dvorani „Narodnega - National - Hotela“.

Bog živi narodnost pa tudi nerodnost. Narodni-National-Hotel nam pove vse, še več pa Hotel zur ung. Krone. Tale beseda ung., ki pomeni ogrski, je grozovito prestrašila Hrvatov, ki so prišli v Postojno. Ko bi ne bil gostilničar, ki je zelo naroden, nanesel vejevja in vencev ter pokrtil zlog ung., pa bi bili kar ušli.

Grablje na prodaj. Poslanec Arko se je tudi podpisal med Nemce. Toda nikar mu ne očitaj, da ni naroden; če to storiš, bo hud in užaljen.

Zveza gasilnih društev za Kranjsko bo imela lelos svoje glavno zborovanje v Postojni. Samo v Matenjovas ne sme it nobeden. Pivka naj naraste, ograje od mostu naprej ni nobene, pa se lahko pripeti nesreča. Saj se še domačini bojijo.

Iz Borovnice je prestavljen kapelan Valentin Oblak v Št. Jurij pri Kranju. Poleg neumornega delovanja v dušnem pastirstvu je bil med ustanovitelji in voditelji posojilnice, ki je v največjo korist ondotnemu kraju. Bog ohrani vrlega moža!

V Rovtah so dne 20. dec. na občnem zboru pevskega bralnega društva izvolili nov odbor. Pristopilo je 18 novih članov; društvo ima svojo sobo s hišno opravo in tamburaški zbor. Več dobrotnikov je knjižnici naklonilo lepo število knjig, muzikalij itd., za kar jim odbor izreka iskreno zahvalo.

Štajerske novice.

Umrli je v Št. Juriju ob Ščavnici dne 29. decembra m. l. Terezija Brumen roj. Korošec, mati g. dr. Antona Brumens, odvetnika v Ptujju. Bliži ji spomin!

V Slov. Bistrici v prijaznih Visolah je obhajal velezaslužni g. dr. Jos. V o s n j a k obč. član prvak štajerskih Slovencev, dne 4. jan. 1904 svojo 70. etnico. Bog ga živi še mnogo let!

Za zvezo železnice Grobelno-Rogatec s Ptujem in na drugi strani s Bre-

žicami, nakar bi imela nadaljevanje preko Save do Novega Mesta, se oglašajo razni listi. Na južnem svojem delu bi se odcepila pod Sv. Križem pri Slatini. Izpeljana bi bila ob Sotli, mimo Podčetrka, Št. Petra, Bizeljskega in bi prišla do južne železnice pri Brežicah. Na severnem svojem delu bi bila izpeljana po vinorodnih Halozah v Ptuj in bi se tu morda priklopila direktni zvezi Ptuj-Maribor, ki bi bila že tudi nujna potreba. Zveza z zagorsko železnico pri Krapini je že zagotovljena.

Iz Ptuja. Obč. svet je odklonil prošnjo občine Središče za pritrilno izjavo o vpekljavi prešičjih semnje. Ptuj hoče sam napraviti take semnje. Glede vednega draženja mesa je obč. svet sklenil priporočiti mesarjem, naj opuste svoj kartel, ker bo sicer občina dovolila prodajo mesa tu im mesarjem. Seji je zopet predsedoval župan Ornič, ki je zopet opustil misel na odstop.

Nesreča. Pred tednom dni je konj tako udaril s kopitom hlapca pri Kukovec na Ščavnici v trebuh, da se je moral takoj uleči. Zadnji četrtek je že umrl. Bil je rajni Jurij Kramar priden mladenič in vrl ud benediške mladeniške Marijine družbe.

Železnica Celje-Velenje. Ravnateljstvo drž. železnic v Beljaku nam naznanja, da štajerska deželna železnica Celje-Velenje s krilom Pasja vas-Skale z novim letom pride v državno upravo beljaškega prometnega ravnateljstva. Isti dan se primerno premeni vozni red proge Zeltweg-Celje.

Umrl je v Št. Juriju ob južni žel posestnik Janez Oset, po domače Goriški. Bil je vrl narodnjak ter vzoren gospodar. Naj v miru počiva!

Koroške novice.

Na noge, koroški mladeniči!

Tako nam piše „slovenski fant“ s Koroškega, ki pozivlja svoje tovariše, naj se vzdramijo po zgledu štajerskih mladeničev in se postavijo v bojno vrsto za narodno in versko probujo slovenskega ljudstva na Koroškem. „Domoljub“ bo pazljivo zasledoval to gibanje in drage volje odpiral svoje predale vsem tistim, ki bi hoteli poročati zanimivosti s Koroškega. Zato še enkrat: na noge, koroški mladeniči!

Umrl je na novega leta dan dekan Janez Müller v Kotmarivasi.

Slovenska zmaga. Slovenci so malone enoglasno zmagali pri občinskih volitvah na Dječšah, v Škocijanu in Šmihelu nad Pliberkom.

Celovski vsenemci in kranjske klobase. H. Jlovski profesorji à lá Angerer ki ga je, mimogrede povedano, škofova do prota redila sedem let v semenišču, so ojetro napadali na shodu mesarjev Kranjice,

ki prodajajo špeh, klobase itd. na mestnem trgu, češ: to žali nemški značaj celovškega mesta. Neki meščan pa se mu je cdrezal, dokler iščejo nemški trgovci pravnega sveta pri dr. Brejcu, bodo tudi nam še dišale kranjske klobase. Konec „mastne“ debate pa je bil, da so sklenili, pustiti Kranjicam še za naprej njih obrt, ker one povzročijo zdravo konkurenco, kar je kupovalcem v korist

Božičnica v Žabnicah. Gotovo je, da pri nas še nismo imeli nikdar božičnice. Vsa čast in hvala v prvi vrsti gosp. kapelanu Kogelniku, kateri je to misel sprožil ter šel nabirat darov. Na sveti dan zvečer smo imeli božično drevesce v prostornem župnišču; obdarovanih je bilo okoli 140 šolskih otrok z raznimi darili, ubogi in pridni v šoli z obleko, drugi pa z najbolj potrebnimi stvarmi. Zahvala gre tudi preč. g. dekanu S. Inckotu za prostor v župnišču, ker v šoli ni bilo prostora za slovensko božičnico. Šolski vodja je hotel, naj bi se igralo, govorilo in pelo v nemškem jeziku. Saj vendar nismo v nemškem „rajhu“, ampak na slovenskih tleh. In mladi učitelj g. Milonig je komaj prišel iz pripravnice, rojen Ziljan, a že mu je zopern slovenski jezik. Rekel je, da če se bo slovensko govorilo in pelo, mu slabo pride, ker ne more poslušati slovenskega jezika, dasi je rojen Slovenec. Zato smo priredili božičnico v župnišču, da rešimo oba gospoda učitelja nesreče, da morda eden ali drugi gluh ne postane, ko bi moral poslušati slovensko besedo. No, vse se je dobro izvršilo, otroci in stariši so bili zadovoljni. Petje je oskrbel cerkveni zbor, ki je zapel Beethovenovo „Sveta noč“, Försterjevo „Lahko noč“ ter vloge v igri „Pastirci v Betlehemu“. To igro so koj spretno igrali šolski dečki in deklice. Na dnevnem redu sta bili tudi deklamaciji „Spavaj sladko“ in „Sveti večer“ ter govor gosp. kapelana.

Iz raznih krajev.

Dunaj.

Obljubil sem zadnjič, da sporočim v današnji številki „Domoljuba“ kaj več o novoletnem darilu dunajskim Slovincem. — Po milosti prečast. kneznadškofijskega ordinariata na Dunaju se je dovolilo Slovincem v cesarskem mestu ob Donavi z odlokom z dné 18. decembra 1903., da smejo imeti enkrat v mesecu in sicer drugo nedeljo v mesecu popoldansko službo božjo: slovensko pridigo, slovenske litanije in blagoslov z Najsvetejšim! — Prva služba božja se bo vršila izjemoma tretjo nedeljo v januariju 1904, posebno iz tega ozira, ker obhajamo v nedeljo 17. januarija

praznik presv. Imena Jezusovega in hočemo v Imenu Jezusovem pričeti svoje delo v večjo čast Božjo in zveličanje neumrjočih duš milih nam rojakov, katerih mnogi živijo v veliki nevarnosti za svojo večno srečo! — Sešli se bomo torej prvokrat 17. januarija 1904. popoldne ob polu treh v prijazni cerkvi sv. Antona v XV. okraju (Fünfhaus), Pouthongasse št. 16 do 18. Prihod do Putonove ulice je od „Neubau-Gürtel“ po „Märzstrasse“. — Isti dan po službi božji — ob štirih popoldne — se bo vršil prvi izredni občni zbor našega slov. kat. izobr društva „Straže“ in sicer tudi v XV. okraju Mariahilfer-Gürtel št. 27, „Hannes Kirchnerhof“. — Odborniki bodo poročali o svojem delovanju in o stanju društva „Straže“, za katero se kaže na Dunaju jako veliko zanimanje. Slišali smo tudi, da se že pripravljajo jako zanimiva predavanja o zgodovini Slovencev, o higijeni, to je pouk, kako naj skrbimo za svoje zdravje, nadalje o socialnem vprašanju in o raznih drugih zanimivih in koristnih predmetih. Poskrbljeno bo tudi za pošteno zabavo. Društvo si je pridobilo v kratkem času svojega obstanka izbornih moči, da smemo po vsi pravici upati, da bo uspevalo, rastle, cvetelo in rodilo obilnih sadov!

Dragi rojaki v prestolnem mestu! V Vaših rokah je bodočnost naše „Straže“! Če Vas bo pristopilo čim mogoče veliko v naše društvo, in če ste pripravljeni vsak po svoji zmožnosti društvo podpirati, potem bo „Straža“ lahko izvrševala veliko svojo nalogo in se bodo izpolnile vse naše nade! Pozdravljeni! Bog in sreča junaška!

Drobtine.

Strašen požar v gledališču. Iz Čikage, Amerika, se poroča: Staro leto se je končalo s strašnim dogodkom, ki prekosi nesrečo pri požaru na dunajskem „ringu“. Dne 31. dec. je med predstavo pogorelo šele 23. nov. 1903. otvorjeno s 4 milijoni kron sezidano najmodernejše čikaško gledališče. Do 700 mrtvih trupel so doslej izvlekli iz razvalin. Pa jih še veliko pogrešajo. Gledališče, ki je obsegalo 1700 sedežev, je popolnoma zgorelo. Posebno veliko je mrtvih deklic od 10 do 12 let, ki so dobile proste vstopnice k predstavi, pri kateri so sodelovali njihovi sorodniki. V spodnjem prostoru so našli še dihajoče otroke, katere so vrgli s spodnje galerije njihovi stariši, ki so zgoreli. Na gledaliških hodnikih so našli 12 čevljev visoko nagromadeno zažgana trupla. Mnogo oseb je skočilo na cesto, kjer so obležale z razbitim telesom. Mnogo gledalcev je z galerije poskakalo v parter na mrtve in umirajoče. Z druge ga-

lerije se ni nihče rešil. Gledalci so zgoreli, kar jih je pa poskakalo z galerije, so se ubili. Stopnjice so napolnjene z mrtvci. Najstrašnejše je bilo, ko je počil kotel za plin ter se je goreč plin razširil po gledališču. Mnogo oseb je našlo smrt stojé mej sedeži. To je bil največji dosedanji gledališki požar.

Ker je v Čikagi tudi mn go Slovencev, gotovo marsikoga pomiri in potolaži poročilo, da so ponesrečene osebe razun dveh vsi Američani; izmed inozemcev je zgorela ena Angležinja, ki je sodelovala v baletu, in neki nemški Avstrijec.

Preiskovalna komisija je dognala, da je varnostno zagrinjalo bilo gorljivo, zato je hitro pričelo goreti.

Posestnika zgorelega gledališča, Davesa in Cowesa, so zaprli.

Število mrtvecev znaša skoro že 800.

Par korakov od zgorelega gledališča stoji Garrikovo gledališče, v katerem so v usodnem trenutku tudi igrali. Da ni nastala tudi tu zmešnjava, ravnateljstvo mej posameznimi dejanji ni pustilo nikogar v gledališče in iz gledališča, tako, da so obiskovalci tega gledališča zvedeli za katastrofo šele po končani predstavi.

Po Čikagi vlada strašna zmešnjava. Dan po požaru je bil v nekem hotelu neznan ogenj. Med gosti je zavladała tolika zmešnjava, da jih je mnogo poskakalo skozi okna.

Najnovejša poročila zopet prinašajo vesti o novem požaru v Čikagi: V noči na dan 2. t. mes. je pogorel v Čikagi hotel Louvre. Tri osebe so zgorele, tri so bile težko ranjene.

Papeževa ura. O priprostosti papeža Pija X. se pripoveduje: Pred kratkim je vsprejel Pij X. škofa iz Piacenze. Med pogovorom je potegnil papež svojo že radi dolge rabe črno uro iz nikeljna iz žepa. Tedaj je rekel škof: „Sveti oče, zamenjava in oba bodeva imela dobiček.“ Pri teh besedah je potegnil škof svojo zlato uro in jo ponudil papežu. Toda papež: „Ločil naj bi se od svoje nikelnaste ure? Nikdar! Meni je za mojo staro uro več, kakor za vse drugo. Spominja me namreč na mojo mater, kazala je uro njene smrti.“ Piju X. so pri teh besedah stopile solze v oči.

Vsa vas pred sodiščem. 15. dec. je prišlo skoro vse moško prebivalstvo vasi Lušnice pred okrajno sodišče v Budjevicah, deloma kot priče, deloma kot zatoženci radi nekega pretepa. Vaščana Vostika, ki se je z več osebami prepiral, so tako pretepli, da je kmalu potem umrl. Vendar pa ni bilo mogoče določiti, kdo ga je tako nevarno ranil. Proti devetim kmetskimi mladeničem, ki so se pretepa udeležili, se je vložila pri sodišču tožba.

Velikanske orglje. Največje orglje na svetu bodo prihodnje leto kazali na svetovni razstavi v St. Louisu. Velikosti teh orgelj si je skoro nemogoče predstavljati. Ko bodo postavljene, bodo orglje podobne velikemu poslopju. Dolge bodo 63 čevljev, široke 33 in visoke 40 čevljev. Imele bodo 140 registrov. V orgljah se bo nahajalo 10059 piščalk, izdelanih iz najboljšega materiala. Dve največji piščalki boste 32 čevljev dolgi. Mal konjiček lahko stoji v njeni votlini. Za manjše piščalke se je porabilo 25.000 funtov kovine, za večje pa 3500 čevljev lesa. Za cele orglje bodo porabili čez 10.000 čevljev najfinejšega lesa. Toda še znamenitnejše bodo te orglje v glasbenem oziru. Iz njih bi glasbenik lahko izvabil nad 17 milijonov različnih glasov. To število je tako velikansko, da človek o njem sploh ne more imeti pojma. Toda če bi hotel kdo vzeti vse glasove jednega za drugim ter vsacega igrati jedno minuto, bi ga vzelo 32.000 let, predno bi prišel do konca. Orglje bodo imele pet manualov in 239 sprememb. Mehove bodeta gonila dva velika električna motorja. Pet različnih orgelj je tukaj združenih v jedno velikansko stavbo. S pomočjo posebne priprave bo mogoče vseh teh pet orgelj igrati ob istem času. Vsak manual ima 61 tipk, vsega skupaj 305 tipk. Ogromne orglje bodo stale 100.000 dolarjev. Poslopje, kjer bodo postavili velikansko stavbo, je že izdelano.

Umrila je v soboto zvečer v Zeleznikih, kakor nam od tam poročajo, previdena s sv. zakramenti za umirajoše, o. kr. poštarica gospa **L u i s a D e m š a r j e v a** po daljši bolezni v 71. letu svoje dobe. Po smrti svojega soproga gospoda Jos. Demšarja je skozi 30 let kot vdova vodila in oskrbovala z jako spretno roko opravila o. kr. pošte v Zeleznikih in sadnja leta tudi brzojav, kar da prav veliko dela, truda, skrbi in napora. Valed svoje prijaznosti in uljudnosti je bila vohče visoko spoštovana in priljubljena. Bila je pa tudi jako usmiljenega srca; veliko dobrega je storila na tistem domu in tudi na zunaj, ter bila zlasti revežem in bolnikom zelo rada na pomoč. Marsikdo bo bridko pogrešal njenih dobredelnih rok. Zagotovila si je trajen časten spomin; Bog pa naj blagi ranjci povrne njene dobrote z večnim plačilom in sladkim mirom v večnosti! Pogreb je bil v torek, ob 10. uri dopoldne.

Nove knjige.

Pouk krščanskim starišem. Ta knjiga, ki je ravnokar izšla, je nov dokaz apostolske gorečnosti našega škofa. V 10.000 iztisih jo je namreč dal Presvetli natisniti; vsaka žup-

nija dobi po 25—30 izvodov, kateri naj se kot novoletni dar razdelé med najmlajše matere v župnijah, da knjigo prečitajo, potem pa sosednjim hišam izposodijo. Zlata knjiga je to! V zelo mični in poljudni besedi razlaga najpotrebnejše nauke, kako treba za otroke skrbeti koj od začetka pa do časa, da si svoj poklic izberó. Zato smo trdno prepričani, da bodo to krasno knjigo naši dobri slovenski starši prebirali z največjim veseljem in pridom. — To prvo izdanje je — kakor omenjeno — novoletni dar Presvetlega knezoškofa. V drugem natisku, če bi ga bilo treba — kar srčno želimo — bi stal izvod kake pol krone.

Krištofa Šmida zbranih spisov je izšel 13. snopič, ki obsega prelepo povest: „Sveti večer.“ Dobi se v Katoliški bukvarni v Ljubljani in pri Krajcu v Novemestu.

Marijin otrok, Vodilo za ude Marijine družbe. Priredil in založil mašnik cistercijskega reda v Zatičini. — Ta lepa molitvena knjižica obsega v I. delu toplo pisan poduk za Marijinega otroka glede družbenjenega nastanka, namena, koristi, sestave in življenja Marijinega otroka. V VI. delu lepo zbirko raznih družbenih in drugih molitev. Knjižico prav toplo priporočamo. Dobiva se naravnost pri založništvu (cistercijski samostan v Zatičini) pa tudi v vseh knjigarnah. Cena v usnje vezani z rdečo obrezo 1 K 60 h, v usnje z zlato obrezo 1 K 80 h po pošti 10 vinarjev več.

Starišem, ki imajo sinove prvojaki.

Mladenič, ki je bil dober ud Marijine družbe in zelo vnet član „Izobraževalnega društva“, je šel l. 1902 k vojakom v B. n. Štajarskem. Svojemu duhovniku, ki mu je bil vodnik v Marijini družbi in ki mu pošilja „Domoljuba“, „Naš Dom“, „Venec“ itd. je večkrat pisal in mu piše še sedaj. Med pismi, iz katerih veje v resnici duh dobrega mladeniča-vojaka, je zanimivo in za marsikatera stariše poučno, zlasti sledeče:

„B . . . 2./12. 1902. Častiti gospo! Naznanjam Vam, da sem časopise prejel in so me prav razveselili. Kako sem z veseljem bral novice iz domačega kraja. In tega se bil že tudi zelo potreben, ker sem že skoraj čisto mrtev postal iz te strani. Ko človek dolgo časa nič ne bere, postane čisto div. In tako se tudi godi z nami ubogimi vojaki. Marsikateri bi se obvaroval dušne padca, ko bi imel dobrega beriva. To se izprevidel že sedaj, ko sem dobil, kar mi vi poslali. Precej se je osnovalo tak rekoč bralno društvo, tako kot ste Vi dostikrat predlagali v društvu, tako namreč da bi eden bral, drugi pa poslušali. In

sem začel jaz tu v nemškem B iz-
 polnjevati. V nedeljo popoldne sem začel
 priti „Domoljub“, drugi fantje so se pa
 zbrali krog mene in poslušali; marsikateri
 bi sicer šel ven in bi bil prišel zvečer pijan
 in preklinjajoč domov, tako so pa poslušali,
 in pri tem se je storila noč ter so šli lepo
 rezno spat. Kadar bote imeli kak shod, pri-
 poročite tudi to, da naj se mladina pri vo-
 jskih podpira s poštenim branjem, ker marsi-
 kateri fant gre z dobrim srcem k vojakom,
 proč pa čisto pokvarjen. In to tudi ni nič
 čudnega, ker tukaj ne sliši nobene dobre,
 slabega pa vedno dosti. Ko bi pa imeli po-
 štenega branja, bi se marsikateri obvaroval.

To pismo obsega dvojen opomin: Mla-
 deniči, ne sramujte se „Marijine družbe“ in
 „Izobraževalnih društev“ — ondi dobite ves-
 elje do branja in nekoliko izobrazbe, ondi
 si utrdite svoj značaj, da tudi ob času iz-
 kušnje ostanete stanovitni v dobrem. Po-
 glavitni opomin pa velja starišem: Nagibajte
 mladeniče sinove, da so udje „Marijine
 družbe“ in da pristopajo k „Izobraževalnim
 društvom“; in ko jih pošljete k vojakom,
 pošljite večkrat eainega dobrega prijatelja
 za njim, namreč „Domoljuba“, „Naš dom“,
 „Bogoljuba“ ali kaj enakega. Dobra knjiga
 ali časnik je namreč za človeka dober pri-
 jatelj, ki ga tolaži in kreпча. S tem spol-
 nujete del svoje težke dolžnosti do otrok.

M. R.

Za smeh in kratek čas.

Hitro ustrezno.

Dijak (v krčmi gostilničarju, ki je znan
 po svojih neolikanih dovtipih): „Slišal sem,
 gospod krčmar, da znate vsakemu gostu po-
 vedati kako prav debelo. Ali bi ne hoteli tudi
 meni povedati kako prav krepko in zasoljeno?“
 [Krčmar: „Čemu? Dosti dela bi imel,
 če bi hotel vsakemu tepcu resnico povedati.“

Poslušni zajec.

Pisar (na lovu pomeri na zajca): „Zajček,
 zdaj pa kar naredi svoj testament!“
 Ustrelil in zgreši
 Logar: „Vidite ga — že teče k notarju!“

Uganka.

(Privedil J. Baloh)

Štirizložna beseda.
Prva beseda — dva zloga:
 Beseda prva je rastlina,
 na polju raste vsepovsod,
 ima jo naša domovina,
 jo ljubi zlasti kmetski rod.
 V jeseni pozni že zori,
 in vedno bolj se debeli;
 surova dobra je kar cela,
 kot sneg je njena barva bela,
 mladina rada tako je,
 ker ima dobre še zobé,
 za druge, stare pa ljudi
 v velike spravlja se kadi,
 kakó se pa mi imenuje,
 naj tvoja glava preišljuje.

Druga beseda — dva zloga:

Beseda druga je žival,
 ljubljenska je dreves in skal
 imaš jo morda ti doma,
 ker ne kaj ona dobro zna,
 zna morda boljše še kot ti,
 zato tem bolj te veseli;
 doma pa ona rada ni,
 le vedno vèn in vèn želi,
 tam zunaj ko cveté pomlad,
 tam jo poslušáš zjutraj rad,
 imen na sto in sto ima,
 kako ji pravimo — kdo zna?

Skupaj:

Beseda skupna — čudna reč
 ti sveti bolj kot tisoč sveč,
 na zemlji ona ni doma,
 nebo le širno jo pozna.
 Ko majhen še otrok si bil,
 i ti si se je veselil,
 a ta le majhna bila je,
 njo lučka razsvetila je,
 a tista, ki je luč dajala,
 možem je svetim pot kazala. —
 Zdaj pa povej mi kaj je tó,
 če imaš bistro kaj glavó?

Kdor prvi pravilno reši to uganko, dobi en letnik
 „Dom in Sveta“ za nagrado.

Rešitev ugank v zadnji številki:

Besedna uganka:

Le več naročnikov!

Demant:

Sveti Štefan.

Rebusa:

1. Srečbo in veselo novo leto!
2. „Domoljub“ le čvrsto naprej!

Opazka: Imen rešilcev odslej ne bomo priob-
 čevali. Naznanili bomo le onega, ki dobi nagrado.

Loterijske srečke.

Dunaj,	2. januarija	79	21	1	84	58
Gradec,	2. januarija	74	89	63	31	69
Trst,	24. decembra	38	40	85	44	29
Line,	24. decembra	28,	77	84	67	21

Príhodnja številka „DOMOLJUBA“
 izide dné 21. januarja 1904.

Filip Fajdiga

zaloga pohištva
 Prešernove ulice v
 LJUBLJANI,
 priporoča svojo ve-
 liko zalogo razno-
 vrstnega pohištva
 po najnižjih cenah.

21 6-1

Pozor!

Po najvišji ceni kupuje
 razna zelišča (rože), cvetje,
 korenine, semena, skorje
 itd. 139 9

Drogerija
Anton Kane
 Ljubljana

Selenburgove ulice št. 3.

Koverte s firmo
 vizitnice

in

trgovske račune
 priporoča

Katoliška tiskarna.

Vinko Jan
posestnik iz
Spodnjih Gorlj
16 D 2-1 ima

več tisoč hlodov

za samotež za izvoziti. Kdor ima veselje in sposobnost, te hlode prevzeti ali na čez ali tudi proti pošteni daini, naj se taisti oglasi pri

Vinko Jan-u.

Učenca

14 do 15 let starega sprejme takoj

Vinko Hafner

15 D 2-1 kovač
v Žabnici šte. 59.
Pošta Škofjaloka.

Vabilo
na izvanredni občni zbor
mlekarske zadruga v Škofjiloki
registrirane zadruga z omejenim poroštvom,
ki se vrši 31. januarija 1904, v mlekarni
ob pol 4. popoldne.

V SPORED:

1. Poročilo predsednikovo.
2. Sprememba pravil.
3. Pominek o pristopu k „Gosp zvezi“.
4. Slučajnosti.

Škofjaloka, 2. jan. 1904.

Načelstvo.

V najem se dá tak
mlina
s šestimi tečaji, zap
in k tema spadajoče gosp
darsko poslopje pod ugo
nimi pogoji za dobo šes
let. Pri mlino je tudi
mernikov posejanja, pro
raba stelje in drv za
javo. Najemnik se lah
peča z lesno trgovino.
Več o tem se izvé pisme
ali ustmeno pri 208 3-
Alešu Jenko
posestniku na Zg. Bernik
P. Cerklje pri Kranju.

Kako vpliva Barthelovo klajno apno?

Dva soseda Jaka in Jurij sta kupila na sejmu vsaki eno nosečo (brejo) svinjo. Jaketova svinja je povrgla pet lepih prascev. Ravno tisti dan povrže Jurijeva svinja tudi lepih pet prascev. Sedaj si pa ogledimo, kako so se ti prasci redili, kako so rastle in kateri od obeh sosedov je bil bolj pameten, Jaka ali Jurij.

Jurij je bil bolj pameten, takoj je naročil Barthelovo klajno apno in je dal v začetku vsak dan polovico male žlice (take žlice, ki se rabijo navadno za kavo) klajnega apna, potem pa tako žlico polno vsakemu prasetu.

Jaka jebral, kako dobro je, ako se krmi svinjam Barthelovo klajno apno, a ni ga hotel kupiti, ker je mislil, da ni res, da bi klajno apno kaj pomagalo.

Brez klajnega apna šrejo pri Jaketu prasci jako slabo, zastajajo v rasti, dobijo večkrat drisko in v osemih dnevih sta mu dva poginila.

Pri Juriju je ravno narobe: Takih prascev še nikdar ni imel. In kaj ga je to stalo: Samo 4 krome za 10 kil Barthelovega klajnega apna.

Ko je preteklo 9 mesecev, je prišel k Jaku mesar. Komaj da je zagledal njegove svinje, je takoj odbežal.

Pri Juriju se je mesar samo nasmejal in takoj je bila kupčija gotova.

Poduk: Kdor hoče, da bodo njegove svinje hitro rastle in postale debele, ta mora primestati k svinjski hrani Barthelovo klajno apno.

5 kil tega koristnega apna velja (od Dunaja) le 2 K,
50 kil iz zaloge v Ljubljani 12 K.

Dopisuje se slovenski.

Poduk in popis zastoj.

Miha Barthel in dr.

Dunaj, X/3, Siecardsburgg, 44/B.

Ivan Kordik

Ljubljana 12 D 3-1

Prešernove ulice 10-14.

Velika zaloga za preprodajalce galanterijskega in kratkega blaga, kakor vsakovrstne potrebščine za čevljarje. Gumbe, svila in konci za krojače.

Gumi-čevlje za gospe od glid. 1-70 višje
„ gospode „ „ 2 60 „
po pošti brez posebnih stroškov.

Istotam se sprejme tudi učenec s potrebno šolsko izobrazbo.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registr. zadruga z neomejenim poroštvom
v LJUBLJANI, v lastni hiši
na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinove ulice
obrestuje hranilne vloge po

1 12-1 **4 1/2 0/0**

brez odbitka rentnega davka, katerega le-ta posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.-12. in od 3.-4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom pošto-hranilničnega urada.

Stanje rezervnega zaklada K 779.79 34.

— Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadrugiških.

Upravno premoženje Kmetske posojilnice znaša 4,948.796'27, stanje hranilnih vlog K 4,703.762'02.

Denarni promet K 20,246.712'13.

Pošto-hranilničnega urada št. 828.406.

!! POTNIKI V AMERIKO !!

CUNARD LINE

Koncesijonovano društvo za kraljestva in dežele, zastopane na drž. zboru.
prevaža potnike naravnost 10 D 2-1

iz Trsta v Novi York

z brzim parobrodod „AURANIA“ s 1200 mesti III. razreda in s 300 salonskimi mesti II. razreda s kabinami in z brzim parobrodod „CARPATHIA“ z 2000 mesti III. razreda in s 400 salonskimi mesti II. razreda s kabinami.

Cena potne karte za vožnjo, iz Trsta v Novi York
hrano, s vinom in vso postrežbo
III. razred za osebo 180 K.

Odhod iz Trsta:

„CARPATHIA“ 15. decembra 1903 „CARPATHIA“ 2. februarja 1904
„AURANIA“ 29. decembra 1903 „AURANIA“ 16. februarja 1904

Natančnejša pojasnila, vozne bilete, cene, prevoze v druge postranske luke in železniške postaje iz Novi Yorka v notranja mesta Zedinjenih držav Severne Amerike daje in preskrbljuje

== Avstrijski domači glavni zastop ==

Schröder & Comp. - Trst

Via Carlo Ghega št. 8, I. nadstr.

Izdavajo se tudi za iste parnike vozni bileti za Palermo, Napoli, Algier in Gibraltar.

Naslov za brzojave: SCHRODERCO — TRST.

Potniki naj se zglasijo pravočasno in precej pisмено ali brzojavno za vozne bilete!

Perje za postelje

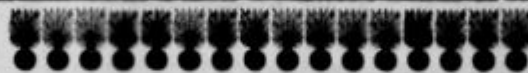
in puh

== priporoča po najnižjih cenah ==

F H I T I, 78 9

Pred škofijo števil. 20.

Zunanja naročila
se točno izvršujejo.

220 3 2

Kupujte

najnovjših vrst slamoreznice, gepeljne, klinje in druge potrebsčine za poljedelstvo samo v skladišču

FRAN ZEMAN-A
LJUBLJANA, Poljanska cesta št. 24.

Hamburg-Amerika Linie

Največje najstareje parobrodno društvo na svetü.

Njega parobrodje obsega 280 velikanskih parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna, najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke Vlade potrjeni zastopnik:

Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

[Dünajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali šranje.]

Molitvenik

162 3 za Marijine družbe,

„Vodilo“ in „Najboljša mati“ skup, se dobi v velikem tisku v vezavah po 1¹/₂, 2 in 3 krone. Kdor jih vzame več skup v tej izdaji, dobi na vsakih 10 dve po vrhu. Razpošilja jih v imenu izdajatelja g. Fr. Breskvar, knjigovez v Ljubljani. Denar se pošilja založniku. — Isti knjigovez razpošilja tudi „Križev pot za M. družbe.“; 1 izvod velja 20 v., 50 izvodov 8 K in 100 izvodov skup samo 12 K. — „Vodilo“, ki velja samo zase v platnu vezano 60 v., se brezplačno privzema 20 str. debel „dodatek“, ki obsega 1 sv. mašo in troje litanije. Ta dodatek se dobi zase broširan po 10 v. 100 skup za 8 K.

Dokler nimamo šolskega molitvenika, mu je ta dodatek lahko malo nadomestilo. Obe zadnji knjižici sta ob kakih prilikih primeren dar za družbenike ali šolarje 1240 4

Na prodaj iz proste roke je

hiša z gostilno 3 D 6-1

vred, poleg nje tudi nekoliko vrta in mala hiša za gostače, vse prav dobro ohranjeno. Cena primerna. Več pove lastnica **Marija Pogačar Mošnjah št. 4, P Radoljica.**

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad:
17 milijonov K. okroglo 400.000 K.

* Mestna hranilnica ljubljanska *

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12 ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunala vlagateljem. 120 1

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska s vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33. letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4¹/₂% do 5%.

Prava Ciril in Metodova

kavina primes

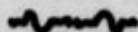

katero priporoča

Prva jugoslovanska tovarna

za kavine surogate
v Ljubljani.

18 D 12 1

Pri kupovanju zahtevajte

Schichtovo štedilno milo z znamko „JELEN“.

Je **zajamčeno čisto**, brez vsake škodljive primese, pere izvrstno. Kdor hoče dobiti res **zajamčeno čisto**, perilo neškodljivo milo, naj gleda na to, da je na vsakem kosu ime „Schicht“ in gorenja znamka „jelen“.

Je dobili povsod!

Varstvena znamka

35 20-19

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19

— v Medjatovi hiši v pritličju —

vzprejema **zavarovanja** vsakovrstnih **poslopij**, **pr**
mišnja in **poljskih pridelkov** proti požarni škod
kakor tudi 14 13

zvonov proti poškodbi.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljst
zavarovalnice v Ljubljani, kakor tudi po slovensk
deležah nastavljeni poverjeniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica spr
jema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da
lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se pr
vizitji nastavljajo spoštovane osebe za ta posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavar
vancem popolno varnost.

— Slovenci! pristopajte k domači
zavarovalnici! —

Velik črn prepeličar

z verižico kot ovratnikom se je izgub
Najditelj se prosi, da ga proti primerni n
gradi odda v gradu **Habach** pri **Meng**

Pošta **Trzin**. 223 1

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od
8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih
obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ %

brez kaknega odbitka, tako, da sprejm
vložnik od vsacih vložnih 100 K čist
4 K 50 h na let

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v 1. 1902: 32,596.882 K 65 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so pošta
hranilnične peložnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarija 1903.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškočjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, pesestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — **Josip Jaro**, veleposestnik v Medvodah. — **Dr. Andrej Karlin**, stolni kanonik v Ljubljani. — **Karol Kauschegg**, veleposestnik v Ljubljani. — **Matija Kolar**, župnik pri D. M. v Polju. — **Ivan Kregar**, svet. trg. in obrt. zbornice v Ljubljani. — **Frančišek Leskovic**, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“ — **Karol Poljanec**, tovarnar in posest. v Ljubljani. — **Gregor Sitar**, župnik na Rudniku. — **Dr. Aleš Ušeničnik**, profesor bogoslovja v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Dr. Ignaolj Žitnik.**

Tiska: „Katoška Tiskarna“.